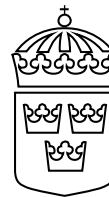

Regeringens proposition

2025/26:296

Skattetransparenta värdepappersfonder för institutionella investerare

Prop.
2025/26:296

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Visby den 25 juni 2026

Ulf Kristersson

Niklas Wykman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till lagändringar som gör det möjligt att bilda skatterettsligt transparenta fonder i Sverige. En sådan fond ska utgöra en särskild form av värdepappersfond som får vara öppen enbart för vissa kategorier av institutionella investerare. Det gäller institutionella investerare som förvaltar pensionsmedel eller annat kapital för allmänna ändamål eller för allmänhetens räkning. Syftet med den nya fondtypen är att den skattemässiga situationen vid investeringar i dessa fonder ska bli densamma som vid en direktinvestering.

För investerarna kan en skattetransparent fond vara ett mer kostnadseffektivt och skattemässigt mer ändamålsenligt alternativ än en vanlig värdepappersfond eller en direktinvestering. Eftersom dessa aktörer förvaltar pensionsmedel eller i övrigt förvaltar kapital för allmänhetens räkning kommer fördelarna med förslaget tillkomma pensionssparare och allmänheten i övrigt.

Genom att det görs möjligt att bilda skattetransparenta fonder i Sverige stärks också svensk fondmarknads konkurrenskraft genom att fondbolag ges samma möjligheter att i svenska fonder attrahera kapital från institutionella investerare som fondförvaltare har i andra länder.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	5
2.2	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	11
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2026:916) om ändring i lagen (2026:629) om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	12
3	Ärendet och dess beredning	13
4	Skattetransparenta fonder för vissa institutionella investerare	14
4.1	Transparenta fonder.....	14
4.2	Beskattning av värdepappersfonder och deras andelsägare	14
4.3	Skattekostnader i utlandet för skattebefriade institutionella investerare	15
4.4	En skattetransparent fond införs.....	16
4.4.1	Värdepappersfonder för vissa institutionella investerare.....	16
4.4.2	Kretsen av investerare	18
4.4.3	Överlåtelse av andelar	21
4.4.4	Fusion och ombildning	23
4.4.5	En andelsklass för skatterättslig status och administration av skatt	26
4.5	Den skatterättsliga regleringen av fonder för vissa institutionella investerare	28
4.5.1	Tillämpligheten av vissa bestämmelser i inkomstskattelagen på värdepappersfonder för vissa institutionella investerare.....	28
4.5.2	Andelsägares anskaffningsutgift om en värdepappersfond upphör att vara skattetransparent	30
4.5.3	Behov av ytterligare ändringar i skattelagstiftningen.....	31
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	33
6	Konsekvenser	33
7	Författningskommentar	38
7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	38
7.2	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	43
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2026:916) om ändring i lagen (2026:629) om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	44

Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet En starkare fondmarknad (SOU 2025:60).....	46	Prop. 2025/26:296
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag i aktuella delar	50	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	80	
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	81	
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	88	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 juni 2026.....	95	

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:916) om ändring i lagen (2026:629) om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ dels att 1 kap. 1 § och 4 kap. 8, 9 a och 10 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 14 a §, och närmast före 4 kap. 14 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

I denna lag betyder

1. alternativ investeringsfond: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

3. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 l i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

9. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2026:908.

10. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 9 a,

11. fondverksamhet: förvaltning av en värdepappersfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: koncern enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappersfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. matarfond: en värdepappersfond vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

18. matarfondföretag: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

19. mottagarfond: en värdepappersfond som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

20. mottagarfondföretag: ett fondföretag som

a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

c) inte är ett matarfondföretag, och

d) inte placerar medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,

21. reglerad marknad och MTF-plattform: detsamma som i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

22. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 28 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

24. startkapital: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämföras att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte väsentligt avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

Med kapitaltillskott från allmänheten enligt första stycket 25 jämföras kapitaltillskott till en sådan värdepappersfond som avses i 4 kap. 14 a §.

4 kap.

8 §³

För varje värdepappersfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av fondbolaget.

Fondbestämmelserna ska ange

1. namnet på fonden, fondbolaget och förvaringsinstitutet,
2. grunderna för fondens placeringsinriktning och för placeringen av fondmedlen, med särskild upplysning om huruvida medel ska placeras i sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 §,
3. vilka andelsklasser som ska finnas och vilka villkor som är förenade med dem,
4. om utdelning ska ske och, i så fall, grunderna och sättet för utdelning,
5. grunderna för beräkning av fondens och fondandelarnas värde, inklusive de värderingsprinciper som används vid värderingen av onoterade tillgångar och sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket,
6. grunderna för beräkning av försäljnings- och inlösenpris för fondandelarna,
7. de likviditetshanteringsverktyg som fondbolaget tillämpar för fonden och under vilka omständigheter verktygen får användas,
8. var och hur försäljning och inlösen av fondandelarna ska ske, när fonden är öppen för inlösen, och i förekommande fall vilken uppsägningstid som gäller,
9. grunderna för beräkning av fondbolagets och förvaringsinstitutets ersättning från fonden,

³ Senaste lydelse 2026:908.

10. fondbolagets avgifter för försäljning, förvaltning och inlösen av andelar,

11. hur pantsättning av fondandelar ska gå till,

12. fondens räkenskapsår,

13. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras, *samt*

14. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages.

13. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras,

14. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages, *och*

15. om fonden enbart ska vara öppen för sådana juridiska personer som anges i 14 a §, och i förekommande fall vilka av dem.

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska *det* dessutom anges de emittenter eller garanter som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska dessutom anges de emittenter eller garanter som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

9 a §⁴

Vid godkännande av fondbestämmelser eller ändringar i dem får Finansinspektionen besluta att fondbestämmelserna inte får tillämpas förrän en viss tid förflutit efter beslutet om godkännande.

Vid godkännande av ändringar i fondbestämmelserna får Finansinspektionen besluta att berörda fondandelsägare ska underrättas om ändringarna. En sådan underrättelse ska innehålla lämplig information om syftet med ändringarna och vilka konsekvenser de kan få för andelsägarna. I förekommande fall ska underrättelsen även innehålla information om rätten till inlösen enligt 9 b §.

Om en ändring i fondbestämmelserna innebär att fonden upphör att vara en sådan fond som avses i 14 a § ska de nya fondbestämmelserna tillämpas från och med den 1 januari kalenderåret närmast efter det att Finansinspektionen godkände ändringen i fondbestämmelserna.

Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för
 - a) utdelning,
 - b) avgifter,
 - c) lägsta teckningsbelopp,
 - d) distribution av andelar,
 - e) valutasäkring,
 - f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses, och
 - f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses,
 - g) undantag från kravet på att andelarna ska lösas in på andelsägarens begäran om andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och

h) skatterättslig status och administration av skatt, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 14.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen. Om fondbolaget tillämpar likviditetshanteringsverktyg enligt 5 kap. 2 a § första stycket 4 eller 5 ska värdet av en fondandel justeras enligt de bestämmelserna.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och åtminstone när fonden är öppen för inlösen beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

Värdepappersfonder för vissa institutionella investerare

14 a §

Om det anges i fondbestämmelserna får en värdepappersfond vara öppen enbart för investerare som tillhör en eller flera av följande kategorier:

- 1. staten, kommuner, regioner och kommunalförbund,*

2. utländska stater och utländska offentliga organ,

3. livförsäkringsföretag som bedriver verksamhet enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) och utländska företag som i sitt hemland bedriver motsvarande verksamhet,

4. tjänstepensionsföretag som bedriver verksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag och utländska företag som i sitt hemland bedriver motsvarande verksamhet,

5. utländska tjänstepensionsinstitut som har rätt att bedriva verksamhet i Sverige enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, eller

6. pensionsstiftelser som bedriver verksamhet enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och utländska stiftelser som bedriver motsvarande verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2.2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Prop. 2025/26:296

Härigenom föreskrivs att det i inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 3 a § och 44 kap. 22 f §, och närmast före 2 kap. 3 a § och 44 kap. 22 f § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Värdepappersfonder för vissa institutionella investerare

3 a §

Bestämmelserna om värdepappersfonder ska inte tillämpas på en värdepappersfond som enbart är öppen för sådana investerare som anges i 4 kap. 14 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

44 kap.

Anskaffningsutgift för andelar i vissa värdepappersfonder

22 f §

Anskaffningsutgiften för andelar i en värdepappersfond som upphör att vara en värdepappersfond som enbart är öppen för sådana investerare som anges i 4 kap. 14 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder ska beräknas till summan av andelsägarens omkostnadsbelopp för var och en av tillgångarna i fonden och andelsägarens andel av de svenska kronor som finns i fonden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:916) om ändring i lagen (2026:629) om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 10 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder i stället för lydelsen enligt lagen (2026:916) om ändring i lagen (2026:629) om ändring i lagen om värdepappersfonder ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2026:916

Föreslagen lydelse

4 kap.

10 §

Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för

a) utdelning,

b) avgifter,

c) lägsta teckningsbelopp,

d) distribution av andelar,

e) valutasäkring,

f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses, *och*

f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses,

g) undantag från kravet på att andelarna ska lösas in på andelsägarens begäran om andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och

h) skatterättslig status och administration av skatt, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 14.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen. Om fondbolaget tillämpar likviditetshanteringsverktyg enligt 5 kap. 2 a § första stycket 4 eller 5 ska värdet av en fondandel justeras enligt de bestämmelserna.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och åtminstone när fonden är öppen för inlösen beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

Regeringen beslutade den 14 december 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att modernisera fondlagstiftningen och göra den svenska fondmarknaden mer konkurrenskraftig och motståndskraftig, och anpassa lagstiftningen till EU-rätten (dir. 2023:163). Utredningen antog namnet Fondmarknadsutredningen (Fi 2023:13). Uppdraget skulle redovisas senast den 30 april 2025.

Regeringen beslutade den 30 april 2025 att förlänga utredningstiden till den 30 november 2025 (dir. 2025:45). Enligt tilläggsdirektiven ska utredaren i ett delbetänkande redovisa vissa av uppdragen, bland annat uppdraget om en transparent fondstruktur för institutionella investerare.

Fondmarknadsutredningen överlämnade i maj 2025 delbetänkandet En starkare fondmarknad (SOU 2025:60). I det lämnas förslag avseende genomförandet i svensk rätt av ändringar i de två centrala EU-direktiven på området samt förslag i de delar som framgår av tilläggsdirektiven.

En sammanfattning av delbetänkandet finns i *bilaga 1* och delbetänkandets lagförslag i relevanta delar finns i *bilaga 2*.

Delbetänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Finansdepartementet (Fi2025/01055).

Flera delar av förslagen i delbetänkandet, bl.a. om inlösenfrekvens, likviditetshanteringsverktyg, handel med fondandelar på handelsplatser och långgivande fonder, behandlas i propositionen En starkare fondmarknad (prop. 2025/26:186).

I denna proposition behandlas delbetänkandets förslag om en transparent fondstruktur för institutionella investerare. Övriga delar av delbetänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 13 maj 2026 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Regeringen följer delvis Lagrådets synpunkter och förslag som behandlas i avsnitt 4.4.5 och 4.5.1–4.5.3 och i författningskommentaren. I förhållande till lagrådsremissen görs dessutom vissa språkliga och redaktionella ändringar.

Regeringen föreslår även ändringar i lagen (2026:916) om ändring i lagen (2026:629) om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Förslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över det förslaget.

4 Skattetransparenta fonder för vissa institutionella investerare

4.1 Transparenta fonder

I vissa medlemsstater i EU, t.ex. Irland, finns det fonder som är civilrättsligt och skatterättsligt transparenta. Med transparent avses i civilrättsligt hänseende att fonden inte är en juridisk person med egna rättigheter eller skyldigheter. Den som äger en andel i fonden anses därmed äga en motsvarande andel av varje tillgång i fonden, och en motsvarande andel av avkastningen. I skatterättsligt hänseende avses att fonden inte är ett eget skattesubjekt som har egna skattepliktiga inkomster eller avdragsgilla kostnader. Det innebär att en fondandelsägare som är skattskyldig för inkomster beskattas löpande för den avkastning som uppstår i fonden. Sådana fonder kan ha fördelar för vissa institutionella investerare, t.ex. stater och tjänstepensionsföretag, eftersom de kan vara skattebefriade i de stater där investeringen görs.

De skattemässiga fördelar som transparensen kan medföra är beroende av att fonden betraktas som transparent också i de stater där investeringar görs. Det finns inga garantier för att en stat godtar en utländsk fond som transparent bara för att den är det i den stat där den är etablerad.

4.2 Beskattning av värdepappersfonder och deras andelsägare

Värdepappersfonder är inte juridiska personer enligt svensk fondlagstiftning (4 kap. 1 § lagen [2004:46] om värdepappersfonder, förkortad LVF). Skattemässigt ska dock bestämmelserna om juridiska personer tillämpas också på värdepappersfonder (2 kap. 3 § andra stycket inkomstskattelagen [1999:1229], förkortad IL). De är dock undantagna från skattskyldighet på inkomst av tillgångar som ingår i fonden (6 kap. 5 § IL), vilket innebär att det inte sker någon beskattning av värdepappersfonder. Värdepappersfonder kan däremot vara skattskyldiga i andra stater trots att de inte är skattskyldiga i Sverige, exempelvis för källskatt på utdelning på de tillgångar som finns i fonden.

En andel i en värdepappersfond är en delägar rätt i skattemässig bemärkelse (48 kap. 2 § första stycket IL). De allmänna reglerna om kapitalvinstbeskattning för delägar rätt gällande därmed vid avyttring av fondandelar. Även utdelning från värdepappersfonder är skattepliktigt för andelsägarna.

För obegränsat skattskyldiga fysiska och juridiska personer som äger andelar i värdepappersfonder tillämpas regler om schablonbeskattning. Schablonbeskattningen omfattar andelar i såväl svenska som utländska värdepappersfonder (se 42 kap. 43 och 44 §§ IL). Fysiska personer tar upp schablonintäkten i inkomstslaget kapital och juridiska personer i inkomstslaget näringsverksamhet.

4.3 Skattekostnader i utlandet för skattebefriade institutionella investerare

Prop. 2025/26:296

I Sverige är bl.a. staten, kommuner, regioner och pensionsstiftelser helt undantagna från inkomstskatt (7 kap. 2 § IL).

Vissa stater har särskilda skatteregler för bl.a. utländska statliga aktörer som innebär att de inte är skattskyldiga för vissa inkomster, bl.a. på utdelning från värdepapper. Från och med den 1 juli 2026 gäller motsvarande även i Sverige genom att utländska stater och motsvarigheter till svenska regioner, kommuner och kommunalförbund under vissa förutsättningar inte ska vara skattskyldiga enligt kupongskattelagen (1970:624), se prop. 2025/26:91 Ett undantag i kupongskattelagen för utländska stater. Undantag från beskattning kan, utöver enligt en annan stats interna rätt, också följa av Sveriges skatteavtal med en annan stat. Exempelvis är pensionsfonder under vissa förutsättningar undantagna från källskatt på utdelning enligt skatteavtalen med Schweiz och USA. Det förekommer också att stater undantar olika former av ideella organisationer från beskattning.

Två exempel på svenska investerare som till följd av skattelagstiftningen i vissa utländska stater kan undantas från källskatt på utdelning på värdepapper som innehas direkt är Pensionsmyndigheten och AP-fonderna, som är statliga myndigheter. Om de däremot i stället investerar i en svensk värdepappersfond vars medel sedan placeras i samma värdepapper innebär skattereglerna i flera utländska stater att källskatt tas ut på utdelning till fonden. Anledningen till detta är att svenska värdepappersfonder i dessa stater betraktas som skattesubjekt som inte är undantagna från källskatt på utdelning. Resultatet blir att investeraren i skatterättsligt hänseende får en sämre situation om den investerar indirekt i värdepapper genom en svensk fond jämfört med om den hade investerat direkt i värdepappren.

För att offentliga och privata investerare som är undantagna från källskatt ska kunna göra sina investeringar genom fonder utan att den utländska beskattningen av investeringarna förändras, finns det utländska fonder som är skatterättsligt transparenta. Det innebär att andelsägarna i stället för fonden är skattskyldiga för avkastningen i fonden. Sådana fonder gör det även möjligt för andelsägare att få nedsättning av källskatt enligt skatteavtal. På så sätt blir en investering genom en sådan transparent fond skattemässigt neutral jämfört med om investeringen hade gjorts direkt i de underliggande tillgångarna.

4.4 En skattetransparent fond införs

4.4.1 Värdepappersfonder för vissa institutionella investerare

Regeringens förslag

Det ska införas en möjlighet att bilda skattemässigt transparenta värdepappersfonder som är öppna enbart för vissa institutionella investerare.

Regeringens bedömning

Det bör inte införas någon möjlighet att bilda skattemässigt transparenta alternativa investeringsfonder.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning stämmer i sak överens med regeringens förslag och bedömning. Utredningens förslag har dock en annan lagteknisk utformning.

Remissinstanserna

Fleråtalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. Flera remissinstanser, däribland *Finansinspektionen*, *Fondbolagens förening* och *Kammarkollegiet*, anser att det bör övervägas att även skapa en möjlighet att bilda skattemässigt transparenta specialfonder. *Nasdaq Stockholm Aktiebolag* anser att det bör skapas en möjlighet att även bilda skattemässigt transparenta alternativa investeringsfonder.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

En fond är en kostnadseffektiv investeringsform som möjliggör att kapital från olika investerare förvaltas gemensamt. Individuell portföljförvaltning och direkta investeringar kan därför ur ett kostnadsperspektiv vara ett sämre alternativ som investeringsform. Frågan om en svensk reglering för skattetransparenta fonder har väckts utifrån att skattebefriade statliga och andra offentliga organ i Sverige samt vissa privata svenska investerare får betala källskatt vid investeringar utomlands som görs genom svenska fonder, trots att de inte skulle behövt betala källskatt vid motsvarande direkta investeringar utomlands. En skattetransparent fond kan dock inte göras tillgänglig enbart för svenska aktörer som avser att investera utanför Sverige. Det skulle dels framstå som främmande för svensk rätt, dels ge upphov till frågor om diskriminering, i synnerhet gentemot investerare i andra medlemsstater i EU.

Mot den bakgrunden anser regeringen att det finns ett behov av att införa en möjlighet att bilda skattetransparenta fonder för sådana institutionella investerare som helt eller delvis är befriade från inkomstbeskattning. Dessa aktörer förvaltar vidare i stor utsträckning kapital för allmänhetens

räkning eller för allmänna ändamål, exempelvis pensionsmedel, vilket innebär att även allmänheten i förlängningen skulle gynnas av att sådana fonder möjliggörs (se vidare avsnitt 4.4.2). Frågan är då vidare vilken sorts fonder som bör kunna vara skatttransparenta.

I svensk rätt regleras två huvudtyper av fonder, dels värdepappersfonder, dels alternativa investeringsfonder.

Med en värdepappersfond avses i svensk rätt en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den har bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt lagen om värdepappersfonder (se 1 kap. 1 § första stycket 25). Värdepappersfonder är fonder som uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), kallat UCITS-direktivet. Medel i en värdepappersfond får som huvudregel placeras i likvida finansiella tillgångar som utgörs av s.k. överlåtbara värdepapper (t.ex. aktier och obligationer), penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut.

Värdepappersfonder är helt undantagna från inkomstbeskattning. I stället tas en schablonskatt ut av obegränsat skattskyldiga andelsägare (42 kap. 43 och 44 §§ IL), men inte av begränsat skattskyldiga andelsägare som inte bedriver verksamhet från fast driftställe i Sverige. Begränsat skattskyldiga juridiska personer som inte bedriver verksamhet från fast driftställe i Sverige är inte skattskyldiga för kapitalvinst på försäljning av andelar i värdepappersfonder (6 kap. 11 § IL). Eftersom värdepappersfonder inte är skattskyldiga enligt inkomstskattelagen i dag har de en passande form för att kunna vara skatttransparenta.

Med en alternativ investeringsfond avses ett företag som har bildats för kollektiva investeringar och som tar emot kapital från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare, och inte kräver auktorisation enligt UCITS-direktivet (1 kap. 2 § första stycket lagen [2013:561] om förvaltare av alternativa investeringsfonder, LAIF). Alternativa investeringsfonder kan bildas i olika associationsrättsliga former och omfattas till skillnad från värdepappersfonder inte av några placeringsbestämmelser och kan t.ex. i viss mån bedriva näringsverksamhet.

Specialfonder är alternativa investeringsfonder. För dessa fonder gäller särskilda regler som inte gäller för andra alternativa investeringsfonder. Specialfonder motsvarar i stora drag värdepappersfonder men för dem gäller bl.a. mindre strikta placeringsregler.

Det finns ingen särskild skattelagstiftning för alternativa investeringsfonder som inte är specialfonder. En alternativ investeringsfond kan bildas som t.ex. ett aktiebolag, handels- eller kommanditbolag eller enkelt bolag och det är den associationsrättsliga formen som avgör om fonden anses som en juridisk person och som ett skattesubjekt. Det finns därför redan i dag möjlighet att välja full delägarbeskattning för en alternativ investeringsfond. Mot den bakgrunden anser regeringen, till skillnad från *Nasdaq*, att det inte framkommit tillräckliga skäl för att i nuläget införa en generell möjlighet att bilda skatttransparenta alternativa investeringsfonder. Flera remissinstanser, däribland *Finansinspektionen*,

Prop. 2025/26:296 *Fondbolagens förening* och *Kammarkollegiet*, anser att det även bör införas regler som möjliggör bildande av skattetransparenta specialfonder. Den frågan ryms dock inte inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Sammantaget anser regeringen, i likhet med utredningen, att det bör införas en möjlighet att bilda skattetransparenta värdepappersfonder som enbart är tillgängliga för offentliga och vissa privata institutionella investerare.

4.4.2 Kretsen av investerare

Regeringens förslag

En värdepappersfond ska, om det anges i fondbestämmelserna, få vara öppen enbart för investerare som tillhör en eller flera av följande kategorier:

- staten, kommuner, regioner och kommunalförbund,
- utländska stater och utländska offentliga organ,
- livförsäkringsföretag som bedriver verksamhet enligt försäkringsrörelselagen och utländska företag som i sitt hemland bedriver motsvarande verksamhet,
- tjänstepensionsföretag som bedriver verksamhet enligt lagen om tjänstepensionsföretag och utländska företag som i sitt hemland bedriver motsvarande verksamhet,
- utländska tjänstepensionsinstitut som har rätt att bedriva verksamhet i Sverige enligt lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, och
- pensionsstiftelser som bedriver verksamhet enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och motsvarande utländska stiftelser.

Det ska i fondbestämmelserna anges om fonden är öppen enbart för de ovan nämnda kategorierna av investerare, och i förekommande fall vilka av dem.

I lagen om värdepappersfonder ska det förtydligas att kapitaltillskott till en skattetransparent värdepappersfond jämställs med kapitaltillskott från allmänheten.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens förslag, men har en annan lagteknisk lösning när det gäller definitionen av värdepappersfond.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* efterfrågar ett förtydligande av om det är möjligt för icke-professionella investerare att ingå i investerarkretsen indirekt genom t.ex. kapitalförsäkringar eller depåförsäkringar.

Fondbolagens förening anser att det inte finns skäl att ändra i definitionen av värdepappersfond, eftersom den nya värdepappersfonden för vissa institutionella investerare ryms inom den befintliga definitionen och att förslaget kan tolkas så att fonder inte får vara öppna enbart för de angivna investerarna utan att vara skattetransparenta. Förslaget kan även, enligt föreningen, tolkas motsatsvis på så sätt att det innebär att fonder inte får vara öppna enbart för andra typer av professionella investerare och föreningen efterfrågar ett klargörande om att avsikten endast är att bestämmelsen ska tillämpas på fonder som ett fondbolag avser ska vara skattetransparenta.

Kammarkollegiet anser att det bör övervägas om den nya värdepappersfonden för vissa institutionella investerare ska få vara öppen även för skattebefriade stiftelser, alternativt att det klargörs hur begreppet staten ska tolkas i jämförelse med dess skatterättsliga innebörd.

Skatteverket efterfrågar ett förtydligande av om det är en förutsättning för fondens skattemässiga status att t.ex. livförsäkringsföretags och tjänstepensionsföretags innehav i fonden rent faktiskt ska vara hänförlig till den del av verksamheten som är föremål för avkastningsskatt.

Skälen för regeringens förslag

Transaktioner som görs i en skattetransparent fond och avkastning till fonden kan få direkta skattekonsekvenser för den enskilde andelsägaren. Fysiska eller juridiska personer som beskattas för avkastning i den stat där investeringarna görs skulle sannolikt inte ha något intresse att investera i en skattetransparent fond. Skattetransparenta fonder bör därför förbehållas en väl avgränsad krets av institutionella investerare.

För att en värdepappersfond ska omfattas av UCITS-direktivet krävs att investeringarna görs med kapital från allmänheten (artikel 1.2 a). Numera framgår det uttryckligen av direktivet att en UCITS-fond får riktas till endast professionella investerare (artikel 18a.2 femte stycket, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/927). Detta ska dock läsas tillsammans med kravet i artikel 1.2 a om att kapitalet ska komma från allmänheten.

Ytterligare ett skäl till att skattetransparenta fonder bör förbehållas en avgränsad krets är att den skattemässiga transparensen kan medföra en mycket omfattande och komplex administration vid beräkning och uttag av skatt. Administrationen kan bli betungande för såväl fondbolag, förvaltningsbolag och investerare som för Skatteverket. Om andelsägarna är skattskyldiga för inkomster, andelsägarkretsen föränderlig och transaktioner görs frekvent, kan det bli utmanande att hänföra rätt skattepliktigt resultat till varje andelsägare. Komplexiteten ökar dessutom om andelsägarna finns i olika stater och fondmedlen placeras i tillgångar i olika stater vilket medför att flera skatteavtal blir tillämpliga på varje enskild inkomst i fonden. Den administrativa bördan talar för att de transparenta fonderna bör vara öppna enbart för investerare som, helt eller delvis, inte är skattskyldiga för faktiska inkomster och som kan tänkas göra större och mer långsiktiga investeringar. Andelar i fonderna bör därför inte få utfärdas till fysiska personer eller till juridiska personer i allmänhet.

Kretsen av investerare bör avgränsas till institutionella investerare som har förutsättningar att hantera de skatterättsliga konsekvenserna. Det bör

Prop. 2025/26:296 också i huvudsak vara fråga om sådana aktörer som direkt kan investera i andra stater utan att betala utländsk källskatt på mottagen utdelning (se avsnitt 4.3).

Kretsen bör därför innefatta staten, kommuner, regioner och kommunalförbund samt utländska motsvarigheter som alla antingen förvaltar pensionsmedel eller i övrigt förvaltar kapital för allmänhetens räkning. Den bör dessutom innefatta vissa kategorier av finansiella företag som kan utgöra pensionsfonder enligt skatteavtal med andra stater genom att de förvaltar pensionsmedel, dvs. livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Även pensionsstiftelser bör kunna tillämpa undantag i vissa skatteavtal. I denna krets ingår sådana offentliga organ, företag eller organisationer som förvaltar pensionskapital eller i övrigt förvaltar kapital för allmänhetens räkning. Det rör sig således om kapital som ytterst härrör från allmänheten eller som förvaltas i allmänhetens intresse.

Som *Kammarkollegiet* påpekar kan även vissa trossamfund, stiftelser, fackliga organisationer och andra ideella föreningar ha ett intresse av att investera i en skattetransparent fond. Det är dock förenat med svårigheter att avgränsa en sådan investerarkategori på ett ändamålsenligt och lättillämpat sätt. Dels är det fråga om väldigt många skattesubjekt som i varierande grad är skattskyldiga enligt bestämmelserna i 7 kap. IL, dels finansieras de inte alltid genom kapital som kan sägas komma från allmänheten. De är inte heller föremål för samma förmånliga behandling i skatteavtal som t.ex. en pensionsstiftelse. Regeringen anser därför, till skillnad från Kammarkollegiet, att en skattetransparent fond inte bör kunna vara öppen för fackliga organisationer, ideella föreningar, trossamfund eller andra stiftelser än pensionsstiftelser.

Mot denna bakgrund gör regeringen samma bedömning som utredningen när det gäller vilka institutionella investerare som bör kunna investera i värdepappersfonder som är skattetransparenta.

De nya skattetransparenta fonderna bör regleras i lagen om värdepappersfonder som en särskild form av värdepappersfond. En skattetransparent värdepappersfond bör få vara öppen enbart för vissa uppräknade institutionella investerare. Eftersom det är en värdepappersfond, bör bestämmelserna i lagen om värdepappersfonder gälla om inget annat anges.

För att särskilja den nya typen av värdepappersfond från en vanlig värdepappersfond bör det anges i fondbestämmelserna att fonden enbart är öppen för en eller flera av de uppräknade kategorierna av institutionella investerarna. Fondbestämmelser ska godkännas av Finansinspektionen (4 kap. 9 § LVF). Kravet på att den avgränsade investerarkretsen ska anges i fondbestämmelserna innebär alltså att Finansinspektionen ska granska att avgränsningen avser sådana investerare som anges i lagen.

Enligt den i dag gällande definitionen av en värdepappersfond ska fonden vara bildad genom kapitaltillskott från allmänheten (1 kap. 1 § första stycket 25 LVF). Regeringen anser, i likhet med *Fondbolagens förening*, att det inte finns skäl att ändra definitionen av värdepappersfond men anser att det bör förtydligas i lagen att kapital som skjuts till av den aktuella kretsen av institutionella investerare ska jämföras med kapitaltillskott från allmänheten. Genom att kapitaltillskott till en sådan värdepappersfond jämföras med kapitaltillskott från allmänheten

tydliggörs att sådana fonder omfattas av definitionen av värdepappersfonder.

Fondbolagens förening anser också att det bör förtydligas att en fond får vara öppen enbart för de angivna investerarna utan att vara skattetransparent. I det sammanhanget kan framhållas att den utvalda kretsen utgörs av sådana investerare som kommer kunna åberopa sin särskilda skattebehandling enligt utländsk lagstiftning eller skatteavtal. Om en fond är en sådan värdepappersfond för vissa institutionella investerare så kommer den att vara skattetransparent. Enligt regeringens uppfattning har det inte framkommit att det finns något behov av värdepappersfonder som riktar sig till samma krets utan att vara skattetransparenta.

Skatteverket efterfrågar ett förtydligande av om det är en förutsättning för fondens skattemässiga status att t.ex. livförsäkringsföretags och tjänstepensionsföretags innehav av fondandelar rent faktiskt ska vara hänförligt till den del av verksamheten som är föremål för avkastningsskatt. Det avgörande vid bedömningen av om en värdepappersfond omfattas av bestämmelsen i 2 kap. 3 a § IL är om den enbart är öppen för sådana investerare som anges i 4 kap. 14 a § LVF, vilket ska framgå av fondbestämmelserna. Ett krav på att innehavet av en fondandel är hänförligt till en viss del av verksamheten skulle, enligt regeringens mening, vara förenat med onödiga tillämpningssvårigheter.

Finansinspektionen efterfrågar ett förtydligande av om det är möjligt för icke-professionella investerare att ingå i investerarkretsen indirekt genom t.ex. kapitalförsäkringar eller depåförsäkringar. Icke-professionella investerare kommer enligt fondbestämmelserna inte få äga andelar i en skattetransparent fond. Vissa finansiella produkter, t.ex. kapitalförsäkringar och depåförsäkringar, är konstruerade som en sparform där avkastningen är knuten till vissa finansiella instrument men där förmånstagaren inte är den faktiska ägaren av instrumenten. Det som bör vara avgörande för bedömningen är, enligt regeringens uppfattning, att det är de investerare som ingår i den tillåtna investerarkretsen som är andelsägare, och därmed de faktiska ägarna av tillgångarna i fonden. Att de i sin tur till t.ex. fysiska personer erbjuder produkter vars avkastning grundar sig på innehavet innebär inte att de fysiska personerna är andelsägare i fonden.

Mot den angivna bakgrunden kommer inte heller statligt förvaltade stiftelser, som *Kammarkollegiet* begär förtydligande om, att kunna ingå i investerarkretsen eftersom fondandelarna inte ägs av staten.

4.4.3 Överlåtelse av andelar

Regeringens bedömning

Det bör inte införas något förbud mot att andelar i en skattetransparent värdepappersfond överlåts, förvärvas av en fysisk person eller ett dödsbo, eller upptas till handel på en handelsplats.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag stämmer inte överens med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att fondbestämmelserna ska ändras, alternativt att fonden avvecklas, om en andel i en skattetransparent fond upptas till handel på en reglerad marknad, handlas på en MTF-plattform eller förvärvas av en fysisk person eller ett dödsbo. Utredningens bedömning stämmer överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Fondbolagens förening*, *Svenska Bankföreningen* och *Tredje AP-fonden*, invänder mot förslaget om att fondbestämmelserna måste ändras eller att fonden avvecklas om t.ex. en fysisk person skulle förvärva en andel i fonden eftersom det skulle drabba övriga investerare negativt. Fondbolagens förening påpekar även att det genom att kretsen tillåtna investerare är begränsad redan framgår att fondandelare inte får upptas till handel eller förvärvas av en fysisk person eller ett dödsbo.

Skälen för regeringens bedömning

Lagen om värdepappersfonder innehåller inte några generella regler om fondandelares överlåtbarhet. I stället regleras denna fråga vanligtvis i fondbestämmelserna. Anledningen till att en skattetransparent fond enbart bör få rikta sig till en begränsad krets investerare är de skattemässiga risker och den ökade administration som ett innehav av andelar i fonden kommer ge upphov till för investerarna. Det bör därför övervägas om det finns anledning att i lag helt förbjuda överlåtelser av andelar. Det skulle innebära att en fondandelsägare som vill avyttra sin andel enligt lag måste lösa in den. På så sätt skulle det säkerställas att andelarna inte sprids till andra investerare än de som ingår i den tillåtna kretsen av institutionella investerare.

Regeringen anser dock, i likhet med utredningen, att övervägande skäl talar emot så långtgående lagregler. En sådan civilrättslig reglering skulle kunna leda till tillämpningssvårigheter i förhållande till utländska investerare och rättshandlingar som vidtas utomlands. Det framstår även som osannolikt att andelar i skattetransparenta fonder kommer att vara föremål för någon betydande handel på andrahandsmarknaden. För det fall att en andelsägare vill överlåta sin andel, och det är tillåtet enligt fondbestämmelserna, anser regeringen att det inte bör finnas något förbud mot detta. Samma ordning bör gälla som för andra värdepappersfonder, dvs. vid behov får ett överlåtelseförbud i stället regleras i fondbestämmelserna.

Regeringen anser emellertid, till skillnad från utredningen men i likhet med flera remissinstanser, att det inte bör införas ett krav på att fondbestämmelserna ska ändras eller att fonden avvecklas för det fall en andel upptas till handel på en reglerad marknad, handlas på en MTF-plattform eller förvärvas av en fysisk person eller ett dödsbo. Som flera remissinstanser för fram kan det förväntas att de tilltänkta investerarna avhåller sig från att förvärva andelar om fondens särskilda skattemässiga

status oväntat skulle kunna upphöra. Enligt förslaget ska dessutom kretsen av tillåtna investerare anges i fondbestämmelserna (se avsnitt 4.4.2). Det innebär att ett fondbolag eller förvaltningsbolag som säljer andelar till andra investerare än de som ingår i den tillåtna kretsen eller tolererar andra investerare som andelsägare i fonden bryter mot fondbestämmelserna. I ett sådant fall har Finansinspektionen möjlighet att ingripa mot fondbolaget (12 kap. 1 § LVF). Fondbolagen och förvaltningsbolagen bör även, som *Fondbolagens förening* för fram, mot bakgrund av att andelsägarna förväntar sig källskattebefriade utdelningar och behovet av skattemässig administration, ha anledning att avhålla andra än den tillåtna kretsen investerare från att förvärva andelar. Det kan därför förväntas att det i fondbestämmelser kommer regleras hur andelar får överlåtas för att förhindra att någon annan förvärvar andelar. För det fall en fysisk person eller ett dödsbo ändå skulle förvärva en fondandel kommer det dessutom sannolikt att vara fråga om ett kortare innehav.

Som Fondbolagens förening för fram och som anges ovan framgår det redan av den föreslagna begränsningen av tillåtna investerare att fonden inte får vara öppen för andra investerare än de som ingår i den tillåtna kretsen. Regeringen anser därför, till skillnad från utredningen, att det inte behöver införas ett förbud mot att en fondandel i en skattetransparent fond förvärvas av en fysisk person eller ett dödsbo. Begränsningen av investerarkretsen medför också att det inte kommer vara praktiskt möjligt att upprätthålla den avgränsade investerarkretsen om fondandelarna tas upp till handel på en reglerad marknad eller på en MTF-plattform. Enligt regeringens bedömning behöver det därför inte heller införas ett förbud mot att en fondandel i en skattetransparent fond tas upp till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform.

4.4.4 Fusion och ombildning

Regeringens förslag

Om en ändring i fondbestämmelserna innebär att fonden upphör att vara en skattetransparent fond, ska de nya fondbestämmelserna tillämpas från och med den 1 januari kalenderåret efter det att Finansinspektionen godkände ändringen i fondbestämmelserna.

Regeringens bedömning

Det bör inte införas några särskilda bestämmelser om fusion av skattetransparenta fonder.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning stämmer inte överens med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår att en skattetransparent fond endast ska få fusioneras med andra svenska skattetransparenta fonder eller utländska motsvarigheter som enbart är öppna för den begränsade kretsen av investerare. Utredningen föreslår inte

Prop. 2025/26:296 någon reglering av när nya fondbestämmelser som innebär att fonden upphör att vara en skattetransparent fond ska få börja tillämpas.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Finansinspektionen föreslår att det bör ställas krav på att investerarna får information om eller godkänner att den nya fondtypen ombildas till en vanlig värdepappersfond. Finansinspektionen anser även att det bör förtydligas om avsikten är att tidpunkten för fondens ändrade fondbestämmelser ska vara samma som tidpunkten för dess ändrade skattestatus.

Fondbolagens förening påpekar att UCITS-direktivet inte tillåter någon begränsning av rätten till fusion för särskilda typer av fonder.

Skatteverket efterfrågar ett förtydligande av hur en andelsägares andel efter en fusion av två transparenta fonder ska beräknas och en redogörelse för hur beskattningen ska hanteras det år som en skattetransparent fond upphör att vara skattetransparent.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Fusion

Enligt UCITS-direktivet ska medlemsstaterna tillåta gränsöverskridande och vissa inhemska fusioner av fonder som omfattas av direktivet. En gränsöverskridande fusion definieras i direktivet som en fusion av fondföretag av vilka åtminstone två är etablerade i olika medlemsstater eller en fusion av fondföretag som är etablerade i samma medlemsstat till ett nybildat fondföretag som är etablerat i en annan medlemsstat (artikel 2.1 q). En inhemsk fusion definieras i direktivet som en fusion av fondföretag som är etablerade i samma medlemsstat men där åtminstone ett av de inblandade fondföretagen har anmälts enligt artikel 93, dvs. ett av fondföretagen marknadsför sina andelar i en annan medlemsstat (artikel 2.1 r).

Regeringen bedömer till skillnad från utredningen, och i likhet med *Fondbolagens förening*, att det inte finns grund för att förbjuda fusioner mellan fonder som omfattas av reglerna om fusion i UCITS-direktivet om fonderna inte riktar sig till samma begränsade krets av investerare.

Sammanläggning av två fonder som är etablerade i Sverige och där ingen av fonderna marknadsförs i ett annat land inom EES regleras däremot inte i direktivet. För sådana fusioner finns det därför en möjlighet att ställa ytterligare krav, t.ex. att de endast får rikta sig till samma begränsade investerarkrets. En sådan ordning skulle dock innebära att det skulle vara lättare för en svensk fond att läggas samman med ett utländskt fondföretag än med en annan svensk fond som inte marknadsförs i ett annat land inom EES. Det skulle vidare vara enkelt att kringgå reglerna genom att någon av fonderna anmäls för marknadsföring i ett annat land inom EES. Dessutom kommer det endast vara institutionella investerare som äger andelar i en skattetransparent fond och de kommer ha rätt till information samt en möjlighet att lösa in sina andelar utan andra avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för att avveckla värdepapper

(8 kap. 8 och 11 §§ LVF). Regeringen anser därför att det inte finns skäl för att införa en striktare reglering för fonder som inte omfattas av reglerna om fusion i UCITS-direktivet.

Skatteverket efterfrågar ett förtydligande av hur en andelsägares andel efter en fusion av två transparenta fonder ska beräknas. Vid en fusion ska vederlaget till andelsägarna i den eller de överlåtande fonderna bestå av andelar i den övertagande fonden, samt i förekommande fall delvis av pengar (8 kap. 2 § LVF). Av den fusionsplan som ska upprättas ska det framgå vilka metoder som ska användas för värderingen av tillgångar och skulder och det ska fastställas en tidpunkt för beräkningen av utbytesförhållandet mellan andelar i den överlåtande och den övertagande fonden (8 kap. 3 och 4 §§ LVF). Uppgifterna ska granskas av en revisor som ska upprätta ett yttrande och lämna uppgifter om utbytesförhållandet till Finansinspektionen (8 kap. 6 § LVF). Innan en fusion godkänns och genomförs kommer det därför att finnas underlag för beräkning av andelsägarnas innehav.

Ombildning

Det kommer sannolikt att krävas relativt omfattande administration och vara förknippat med särskilda kostnader att bilda en skattetransparent fond, särskilt med hänsyn till att det kan finnas ett behov av mer detaljerade fondbestämmelser. Intresset av att ombilda en skattetransparent fond till en vanlig värdepappersfond kan därför antas vara mycket lågt. Det kan dock inte uteslutas och regeringen ser inga principiella skäl för varför det inte skulle vara tillåtet att genom ändring av fondbestämmelserna ombilda en skattetransparent fond till en vanlig värdepappersfond.

En sådan ombildning skulle dock, som *Skatteverket* för fram, medföra tillämpningsproblem vid beskattningen för andelsägare som då blir skyldiga att ta upp schablonintäkt. Skyldigheten att ta upp en schablonintäkt gäller den som vid ingången av kalenderåret har ägt andelar i en värdepappersfond (42 kap. 43 § IL). En andelsägare i en skattetransparent fond kommer som utgångspunkt löpande vara skattskyldig för avkastningen som uppstår i fonden. Om fonden ombildas till en vanlig värdepappersfond kommer fonden att bli ett skattesubjekt och andelsägarna blir då inte längre skattskyldiga för avkastning som uppstår i fonden (2 kap. 3 § IL). Eftersom den avgörande tidpunkten för bedömningen av skyldigheten att ta upp en schablonintäkt är ingången av kalenderåret (42 kap. 43 § IL) kommer andelsägarna inte heller vara skyldiga att ta upp schablonintäkt. Andelsägarna kommer därför från tiden då fonden övergår till att bli en vanlig värdepappersfond till utgången av kalenderåret inte vara föremål för någon beskattning på grund av innehavet av fondandelarna.

Ett alternativ för att undvika en sådan situation är att i inkomstskattelagen införa en särskild bestämmelse om skyldighet för andelsägarna att ta upp en schablonintäkt och särskilda bestämmelser om hur den ska beräknas med beaktande av vid vilken tidpunkt under kalenderåret som ombildningen sker. En sådan ordning skulle dock kunna bli svår att tillämpa och eventuellt kunna användas, t.ex. i samband med stora avyttringar, för att uppnå skattefördelar.

Regeringen anser därför att det i stället bör regleras när en sådan ombildning får genomföras. Om ombildningen endast får ske i samband med ingången av ett kalenderår så kommer det inte kunna uppstå en tidsperiod när andelsägarna varken beskattas direkt eller genom schablonbeskattning. Redan i dag finns en möjlighet för Finansinspektionen att vid godkännande av ändringar i fondbestämmelser besluta att de inte får tillämpas förrän en viss tid förflutit efter beslutet om godkännande (4 kap. 9 a § LVF). Ändringar i fondbestämmelser som innebär att en fond upphör att vara en skattetransparent fond ska därför bara få börja tillämpas från och med den 1 januari kalenderåret närmast efter Finansinspektionen godkänt ändringarna.

Finansinspektionen föreslår att det bör ställas krav på att andelsägarna får information om eller godkänner att en skattetransparent värdepappersfond ombildas till en vanlig värdepappersfond. En sådan ombildning kan potentiellt få stora konsekvenser för fondandelsägarna. Eftersom det ska framgå av fondbestämmelserna att fonden enbart är öppen för vissa investerare kommer det dock krävas att Finansinspektionen godkänner nya fondbestämmelser innan en sådan ombildning kan ske. Ändringar ska godkännas om fondbestämmelserna även efter ändringarna är skäliga för andelsägarna och ändringarna inte strider mot andelsägarnas gemensamma intresse (4 kap. 9 § LVF). Finansinspektionen har möjlighet att besluta att fondbestämmelserna inte får tillämpas förrän en viss tid förflutit efter godkännandet och även att berörda andelsägare ska underrättas om ändringarna (4 kap. 9 a § LVF). Om ändringen är av väsentlig betydelse för fondandelsägarna ska Finansinspektionen även besluta att berörda andelsägare ska ha rätt att få sina andelar inlösta innan de ändrade fondbestämmelserna börjar tillämpas (4 kap. 9 b § LVF). Enligt regeringens mening behövs därför inga ytterligare bestämmelser om information eller godkännande.

Som framgår av avsnitt 4.4.3 anser regeringen att det inte behöver införas några krav på att fondbestämmelserna måste ändras eller att fondens speciella skattestatus ska upphöra om en fondandel t.ex. upptas till handel på en reglerad marknad eller förvärvas av en fysisk person. Den situation avseende tidpunkten för fondens ändrade fondbestämmelser som Finansinspektionen efterfrågar förtydligande om, där fondbestämmelserna eventuellt inte skulle kunna följas om en fonds skattemässiga status ändrats, bör därför inte kunna uppstå.

4.4.5 En andelsklass för skatterättslig status och administration av skatt

Regeringens förslag

Andelsklasser i en värdepappersfond ska få vara förenade med villkor för skatterättslig status och administration av skatt. Detta ska gälla även specialfonder.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens förslag.

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Fondbolagens förening* efterfrågar ett förtydligande av att det ska vara möjligt att flytta en investerare från en andelsklass till en annan om dennes skatterättsliga status skulle ändras samt att det ska vara möjligt att rikta en andelsklass mot endast en eller flera typer av de tillåtna investeringarna.

Skälen för regeringens förslag

I en värdepappersfond får det finnas olika andelsklasser som är förenade med villkor för bl.a. utdelning, avgifter och lägsta teckningsbelopp (4 kap. 10 § andra stycket LVF). Det kan antas att den skattemässiga transparensen i den nya typen av värdepappersfond för vissa institutionella investerare som föreslås i denna proposition kommer att föra med sig en ökad administration och ett ökat behov av flexibla villkor för investerare med olika skatterättslig status. Särskilda villkor kan exempelvis behövas för att hantera de problem som eventuellt uppstår om en skattebefriad andelsägare förlorar sin status och blir föremål för beskattning. För att möta detta behov bör andelsklasser också kunna vara förenade med villkor för andelsägarnas skatterättsliga status och administration av skatt. Villkor avseende detta kommer troligtvis att bara vara relevant för sådana fonder för vissa institutionella investerare som avses i avsnitt 4.4.1. Regeringen ser dock inga skäl att begränsa möjligheten enbart till sådana fonder. Det innebär att möjligheten att tillämpa sådana villkor bör gälla alla värdepappersfonder. Eftersom bestämmelserna om andelsklasser även tillämpas på specialfonder kommer sådana villkor också att kunna tillämpas på specialfonder (12 kap. 5 § LAIF). Som *Lagrådet* påpekar kan det inte i en och samma fond finnas både en andelsklass som är skattetransparent och en andelsklass som inte är det (se vidare i författningskommentaren i avsnitt 7.1).

Fondbolagens förening efterfrågar ett förtydligande om möjligheten att flytta andelar från en andelsklass till en annan om andelsägarens skatterättsliga status skulle ändras. Vilka andelsklasser som ska finnas och vilka villkor som är förenade med dem ska anges i fondbestämmelserna. Fondbestämmelserna ska godkännas av Finansinspektionen om vissa villkor är uppfyllda, bl.a. att bestämmelserna är skäliga för andelsägarna (4 kap. 8 och 9 §§ LVF). Det bör enligt regeringens bedömning därför vara möjligt att i fondbestämmelserna ange att andelarna under vissa särskilda omständigheter ska omföras till en annan andelsklass, förutsatt att villkoren är skäliga för andelsägarna.

Fondbolagens förening efterfrågar även ett förtydligande av att det ska vara möjligt att rikta en andelsklass till endast en eller flera av de tillåtna kategorierna av investerare. Redan i dag är det möjligt att skapa andelsklasser med villkor för distribution av andelar och på så sätt rikta sig till t.ex. försäkringsföretag eller premiepensionssystemet via Pensionsmyndigheten (prop. 2017/18:5 s. 68). Syftet med att möjliggöra andelsklasser förenade med villkor för skatterättslig status och administration av skatt är att underlätta den relativt omfattande administration som kan förväntas krävas i en skattetransparent fond.

4.5 Den skatterättsliga regleringen av fonder för vissa institutionella investerare

4.5.1 Tillämpligheten av vissa bestämmelser i inkomstskattelagen på värdepappersfonder för vissa institutionella investerare

Regeringens förslag

En skattetransparent värdepappersfond ska inte omfattas av de bestämmelser i inkomstskattelagen som gäller för andra värdepappersfonder, och ska därmed inte anses vara ett skattesubjekt.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer delvis överens med regeringens förslag. Utredningen föreslår att den skattemässiga transparensen ska upphöra om andelar i fonden upptas till handel på en reglerad marknad, handlas på en MTF-plattform eller förvärvas av en fysisk person eller ett dödsbo.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* motsätter sig att fondens skattemässiga transparens ska upphöra om en andel förvärvas av en fysisk person. *Fondbolagens förening* föreslår att en fondandel som innehåses av en fysisk person ska betraktas som en delägarrätt.

Skälen för regeringens förslag

I inkomstskattelagen anges att bestämmelserna om juridiska personer ska tillämpas på värdepappersfonder, vilket innebär att de är skattesubjekt (2 kap. 3 § andra stycket IL). För att värdepappersfonder för vissa institutionella investerare ska vara skattemässigt transparenta kan inte bestämmelserna om juridiska personer i inkomstskattelagen tillämpas. En skattetransparent fond kommer därmed inte att utgöra ett skattesubjekt och beskattningen kommer i stället ske direkt hos andelsägarna.

Ett fondbolag som tillåter andra investerare i en skattetransparent värdepappersfond än sådana som ingår i den krets av institutionella investerare som anges i förslaget i avsnitt 4.4.2 kommer att bryta mot fondens fondbestämmelser. I ett sådant fall kan t.ex. Finansinspektionen ingripa enligt lagen om värdepappersfonder (12 kap. 1 §). Det kan antas att fondbolaget av den anledningen, och för att undvika den administration en icke avsedd investerare skulle medföra, i fondbestämmelser kommer reglera hur andelar får överlåtas för att förhindra att någon utanför kretsen av tillåtna investerare förvärvar andelar. För det fall någon som inte ingår i kretsen av de tillåtna institutionella investerarna ändå skulle förvärva en fondandel kommer det dessutom sannolikt att vara fråga om ett kortare innehav eftersom fondbolaget i fondbestämmelserna kan föreskriva att andelen i så fall ska lösas in.

Regeringen anser därför, till skillnad från utredningen och i likhet med *Fondbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, att den skattemässiga transparensen inte bör upphöra om en andel t.ex. förvärvas av en fysisk person.

Den civilrättsliga och skatterättsliga transparensen ger fonden likheter med enkla bolag eller med en förmögenhetsmassa som förvaltas diskretionärt. En andelsägare blir löpande skattskyldig i förhållande till sin andel av de transaktioner som görs med tillgångarna i fonden.

Överföringar av medel från fonden till en andelsägare är inte att betrakta som utdelning och medför därför inte några skattemässiga konsekvenser. Det grundar sig i att det är andelsägarna som i skatterettsligt hänseende äger tillgångarna i fonden. Andelsägarnas skattskyldighet, i den mån andelsägaren är skattskyldig för inkomster, uppkommer redan i samband med att avkastningen uppstår i fonden.

Det är möjligt att en skattskyldig andelsägare har ett räkenskapsår som inte överensstämmer med den transparenta värdepappersfondens. Vid utgången av andelsägarens räkenskapsår kommer andelsägaren i så fall att behöva ta upp sin del av bl.a. avkastningen i fonden som uppkommit under andelsägarens räkenskapsår, även om fondens räkenskapsår ännu inte har gått ut. Om en andelsägares innehav av andelar i fonden har förändrats under året, behöver andelsägaren beräkna sin del av bl.a. avkastningen utifrån storleken på sin andel vid varje tillfälle som avkastning har uppkommit i fonden.

En andel i en transparent värdepappersfond kommer inte att utgöra en delägarrätt enligt 48 kap. 2 § IL. En avyttring av andelar i fonden ska därför skattemässigt behandlas som en avyttring av motsvarande andel av samtliga tillgångar som ingår i fonden. De skattemässiga konsekvenserna av en avyttring av en fondandel beror därmed på andelsägarens eventuella skattskyldighet och på vilka tillgångar som finns i fonden. *Fondbolagens förening* föreslår att en fondandel som innehas av en fysisk person ska betraktas som en delägarrätt enligt 48 kap. 2 § IL. Regeringen anser inte att det är lämpligt att en fondandel hanteras på olika sätt beroende på ägaren till andelen. För det fall en fysisk person under en period innehar en fondandel ska därför den skattemässiga hanteringen ske på samma sätt som för övriga andelsägare, dvs. löpande i förhållande till personens andel av de transaktioner som görs i fonden.

När det gäller utländska andelsägare i en skattetransparent fond väcker Lagrådet frågan om det genom fondbolagets verksamhet, dvs. fondbolagets skyldighet att handla för fondens räkning, kan uppkomma fast driftställe här i landet (jfr 2 kap. 29 § tredje och fjärde styckena IL). Av 2 kap. 29 § tredje stycket IL framgår att om någon är verksam för en näringsverksamhet här i Sverige och har fått och regelmässigt använder fullmakt att ingå avtal för verksamhetens innehavare, anses fast driftställe finnas här. Vidare framgår av bestämmelsens fjärde stycke att fast driftställe däremot inte anses finnas i Sverige bara därför att någon bedriver affärsverksamhet här genom förmedling av mäklare, kommissionär eller någon annan oberoende representant, om detta ingår i representantens vanliga näringsverksamhet. Om en utländsk andelsägare i en skattetransparent fond kan få fast driftställe i Sverige är en fråga för rättstillämpningen.

4.5.2 Andelsägares anskaffningsutgift om en värdepappersfond upphör att vara skattetransparent

Regeringens förslag

Anskaffningsutgiften för fondandelarna i en värdepappersfond som upphör att vara en skattetransparent värdepappersfond ska beräknas till summan av andelsägarens omkostnadsbelopp för var och en av tillgångarna i fonden och andelsägarens andel av de svenska kronor som finns i fonden.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningens förslag omfattade inte andelsägarens del av de svenska kronor som finns i fonden.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

En ändring av fondbestämmelserna för en skattetransparent fond kan innebära att fonden övergår till att bli en vanlig värdepappersfond och att bestämmelserna i inkomstskattelagen om juridiska personer enligt 2 kap. 3 § andra stycket IL därmed ska tillämpas. För en andelsandelsägare innebär en sådan övergång i skattemässig mening att denne i stället för att äga en andel i varje enskild tillgång som ingår i fonden, kommer att äga andelar i en vanlig värdepappersfond. Andelsägarna kommer efter övergången att tillämpa de skattemässiga regler som gäller för andelar i vanliga värdepappersfonder, vilket bl.a. innebär att andelsägarna ska ta upp en schablonintäkt för sin andel (42 kap. 43 § IL) och att de allmänna reglerna om kapitalvinstbeskattning för delägarätter gäller för fondandelarna (48 kap. 2 § IL).

Vid en sådan övergång bör det sammanlagda omkostnadsbelopp som andelsägaren hade på sin andel av de tillgångar som ingår i fonden överföras till andelsägarens andel i värdepappersfonden och räknas med i anskaffningsutgiften. Som *Lagrådet* påpekar finns omkostnadsbelopp på tillgångar som värdepapper, fordringsrätter och utländsk valuta, men i en fond kan det även ingå likvida medel i form av svensk valuta som saknar skattemässigt omkostnadsbelopp. Regeringen delar *Lagrådets* bedömning att även andelsägarens del av de svenska kronor som finns i fonden ska räknas med i anskaffningsutgiften för andelen i värdepappersfonden, vilket bör framgå av bestämmelsen.

Lagrådet väcker också frågan om behovet av ett uttryckligt undantag från uttagsbeskattning när en skattetransparent fond byter karaktär till en vanlig värdepappersfond. Som nämns i avsnitt 4.4.2 och 4.4.4 är skattetransparenta fonder enbart öppna för professionella investerare och intresset av att ombilda en skattetransparent fond till en vanlig

värdepappersfond kan antas vara mycket lågt. Med hänsyn härtill anser regeringen inte att det är motiverat att införa ett särskilt undantag från uttagsbeskattning.

Prop. 2025/26:296

4.5.3 Behov av ytterligare ändringar i skattelagstiftningen

Regeringens bedömning

Det behövs inga ytterligare ändringar i skattelagstiftningen.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *FAR* föreslår att det införs en bestämmelse i kupongskattelagen om att en skattetransparent fond inte ska anses utdelningsberättigad. *Fondbolagens förening* efterfrågar ett förtydligande om att andelsägarna ska få avräkna utländsk källskatt och föreslår att det införs en bestämmelse om skattetransparenta fonder i 3 kap. 2 § lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt, nedan avräkningslagen, som motsvarar den bestämmelse som gäller innehav i en delägarbeskattad juridisk person. *Skatteverket* efterfrågar en närmare belysning av den skattemässiga hanteringen när fondandelarna för en andelsägare under ett beskattningsår ändras från att omfattas av avkastningsskatt till att helt eller delvis omfattas av inkomstskatt.

Skälen för regeringens bedömning

Kupongskatt

En utdelningsberättigad fysisk person, som är begränsat skattskyldig, dödsbo efter sådan person eller utländsk juridisk person är skattskyldig för kupongskatt under vissa förutsättningar (4 § kupongskattelagen). En förutsättning för skattskyldigheten är att dessa är utdelningsberättigade. Med utdelningsberättigad avses den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället (2 §).

FAR föreslår att det införs en bestämmelse i kupongskattelagen som förtydligar att en skattetransparent fond inte ska anses utdelningsberättigad. En skattetransparent fond kommer emellertid inte att vara skattesubjekt enligt inkomstskattelagen. En sådan fond är inte heller en utländsk juridisk person, varför kupongskattelagen inte är tillämplig på fonden. Det bör därmed inte finnas utrymme för att anse att andra än andelsägarna i fonden är utdelningsberättigade. Regeringen anser därför, till skillnad från *FAR*, att det inte behövs någon särskild bestämmelse i kupongskattelagen om att en skattetransparent fond inte ska anses utdelningsberättigad.

Lagrådet anser att det bör övervägas om det finns behov av en reglering som innebär att utdelning på en andel i en skattetransparent fond utesluts från tillämpningsområdet för kupongskattelagen. Syftet med förslagen i propositionen är att investerare som är befriade från skyldighet att betala skatt på t.ex. utdelning ska kunna investera via en svensk värdepappersfond utan att skattebefrielsen går förlorad. En förutsättning för detta är att fonden endast placerar medel i sådana jurisdiktioner där investerarna inte beskattas. Om en andelsägare inte är befriad från skyldighet att betala kupongskatt i Sverige kan kupongskatt tas ut vid en utdelning från ett svenskt aktiebolag eller en svensk värdepappersfond. Det bör även gälla vid utdelning från en svensk skattetransparent fond. Regeringen anser därför inte att det bör införas någon särskild reglering som innebär att utdelning på en andel i en skattetransparent fond utesluts från tillämpningsområdet för kupongskattelagen.

Avräkning av utländsk skatt

Fondbolagens förening efterfrågar ett förtydligande om att andelsägarna ska få avräkna utländsk källskatt och föreslår att det i avräkningslagen införs en bestämmelse avseende skattetransparenta fonder som motsvarar den befintliga bestämmelsen i 3 kap. 2 § i lagen som gäller innehav i en delägarbeskattad juridisk person.

När avräkningsreglerna infördes 1966 var en grundläggande princip att, vid avräkning av utländsk skatt, den som yrkar avräkning ska vara skattskyldig för såväl svensk som utländsk skatt på samma intäkt. I RÅ 2001 ref. 46 slog Högsta förvaltningsdomstolen fast att det dessutom krävdes att den som begärde avräkning även var den som i civilrättslig mening var den som hade haft den utländska intäkten. Bestämmelsen i 3 kap. 2 § avräkningslagen, och motsvarande bestämmelser i 2 kap. 3 § samma lag infördes eftersom det i fråga om delägarbeskattade juridiska personer är den juridiska personen och inte delägarna som civilrättsligt anses uppbära den juridiska personens inkomster. För transparenta värdepappersfonder kommer att gälla att de är transparenta såväl skatterättsligt som civilrättsligt. Det torde således inte finnas risk för bristande identitet mellan den som uppbär en inkomst i civilrättslig mening och den som är skattskyldig för denna inkomst, motsvarande vad som tidigare gällde för delägarbeskattade juridiska personer. Regeringen anser därför att det saknas skäl att införa en sådan bestämmelse som *Fondbolagens förening* efterfrågar.

Övriga frågor

Skatteverket efterfrågar en närmare belysning av den skattemässiga hanteringen när innehavet av fondandelar för en andelsägare under ett beskattningsår ändras från att omfattas av avkastningsskatt till att helt eller delvis omfattas av inkomstskatt. Om och hur en andelsägars innehav i en skattetransparent fond ska beskattas ska avgöras genom befintliga regler. Om en investerare är skattskyldig för avkastningsskatt kan andelar i en skattetransparent fond omfattas av såväl inkomstskatt som avkastningsskatt beroende på vilken sorts tillgång innehavet utgör för investeraren. För det fall innehavet övergår från att omfattas av avkastningsskatt till inkomstskatt får det hanteras på samma sätt som i dag.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Prop. 2025/26:296

Regeringens förslag

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

Regeringens bedömning

Det finns inget behov av några övergångsbestämmelser.

Utredningens förslag och bedömning

Förslaget från utredningen stämmer inte överens med regeringens förslag. Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft ett tidigare datum. Bedömningen från utredningen stämmer överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2027. Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

Regeringens bedömning

Förslagen bedöms kunna leda till ökade, om än begränsade, kostnader för Finansinspektionen och Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna. Kostnader till följd av förslagen ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen innebär att skatttransparenta värdepappersfonder kan bildas i Sverige. Sådana fonder kan innebära ett mer kostnadseffektivt och skattemässigt mer ändamålsenligt alternativ till vanliga värdepappersfonder eller direktinvesteringar för de institutionella investerare som omfattas av förslagen. I förlängningen innebär det fördelar för pensionssparare och allmänheten i övrigt.

De fondbolag som väljer att bilda skatttransparenta värdepappersfonder kommer att ha kostnader för detta. Det är dock svårt att uppskatta dessa närmare. Förslagen förväntas dock stärka den svenska fondmarknadens konkurrenskraft genom att fondbolagen får bättre förutsättningar att konkurrera med förvaltare av utländska skatttransparenta fonder.

Bedömningen från utredningen stämmer i allt väsentligt överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna

Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Förvaltningsrätten i Stockholm* och *Kammarrätten i Stockholm* framhåller att finansmarknadsmålen är arbetskrävande och nödvändiga medel måste garanteras. *Regelrådet* bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, men anser att det likväl hade varit motiverat med tydligare information om de berörda företagens antal och storlek samt om särskilda hänsyn till små företag. *Skatteverket* delar utredningens bedömning att en ny typ av värdepappersfond medför ett behov av anpassningar i Skatteverkets administrativa system.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för skatteintäkter

Regeringen gör, i likhet med utredningen, bedömningen att de nya transparenta värdepappersfonderna för institutionella investerare kan komma att bidra till något ökade skatteintäkter över tid, men förväntas inte ha några omedelbara effekter på intäkterna. En sådan fond kommer att utgöra en särskild form av värdepappersfond som, i likhet med andra värdepappersfonder, är helt undantagen beskattning på fondnivå. Något skatteintäktsbortfall kan därför inte uppstå till följd av den skattemässiga transparensen.

Den nya fondtypen förväntas bidra till att vissa institutionella investerare väljer svenska fonder i stället för utländska motsvarigheter. För fondbolag bör det vara möjligt att uppnå en mer kostnadseffektiv verksamhet om en skattetransparent fond kan bildas i Sverige inom ramen för övrig fondverksamhet som bolaget bedriver här, jämfört med om fondbolaget skulle bilda en sådan fond i ett annat land. Även om detta sannolikt framför allt skulle leda till att det är möjligt att sänka förvaltningsavgiften för att bättre kunna konkurrera med utländska motsvarande transparenta fonder, förmodas det även kunna leda till att en högre andel av resultatet i fondbolaget genereras i Sverige. Det innebär i sin tur högre skatteintäkter i Sverige. En sådan intäktsökning kommer dock sannolikt att vara begränsad i ett statsfinansiellt perspektiv.

En svensk fond innebär ett behov av kringtjänster i form av bl.a. administration, bokföring, it-stöd och regelefterlevnad. Sådana tjänster utförs ofta i samma land som fonden är etablerad i. Om fler fonder bildas i Sverige på grund av de nya reglerna om transparenta fonder, kommer skatteintäkterna för staten att öka på grund av att efterfrågan på kringtjänsterna ökar i Sverige. Det ska dock understrykas att den finansiella sektorn är föränderlig, och att uppskattningar av relativ konkurrenskraft är osäkra, vilket medför att bedömningen av om skatteintäkterna kan komma att öka är förenad med betydande osäkerhet.

Det primära syftet med transparenta fonder för institutionella investerare är framför allt att skapa möjlighet för svenska institutionella investerare

att investera i svenska transparenta fonder. Om den nya fonden därutöver skulle uppfattas som attraktiv för utländska institutionella investerare kan intäkterna från beskattning av fondbolagen bli mer märkbara.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Finansinspektionens verksamhet avseende bl.a. regelgivning och tillsyn finansieras via anslag i statens budget. Anslaget ska täckas med de avgifter som tas ut enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Inspektionen redovisar de avgiftsintäkterna mot inkomsttitel på statens budget. Intäkterna från dessa avgifter tillförs staten. Inspektionens verksamhet med prövning av ansökningar och anmälningar finansieras genom avgifter enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen, som inspektionen disponerar.

Förslagen i denna proposition innebär till viss del utökade arbetsuppgifter för Finansinspektionen. Kravet att det ska finnas fondbestämmelser för varje värdepappersfond kommer att gälla även för denna typ av värdepappersfond. Fondbestämmelser ska prövas av Finansinspektionen. De nya reglerna kan även påverka det löpande tillsynsarbetet. Ett nytt regelverk innebär i regel ökade kostnader, särskilt i ett inledande skede. Det kommer dock vara fråga om tillsyn över fondbolag som redan står under Finansinspektionens tillsyn. Den nya transparenta fondtypen är vidare i huvudsak en vanlig värdepappersfond, med undantag för att den omfattas av andra skatteregler. De regler i lagen om värdepappersfonder som gäller för vanliga värdepappersfonder kommer alltså i huvudsak även vara tillämpliga på de transparenta värdepappersfonderna. Förslagen kan också leda till ökade kostnader för att ta fram ändrade föreskrifter. Sammantaget bedöms förslaget leda till ökade, om än begränsade, kostnader för Finansinspektionen. Tillkommande kostnader rymms inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenser för Skatteverket

Konsekvenserna för Skatteverket av förslagen i denna proposition bedöms bli begränsade. Förslagen kan dock komma att medföra behov av vissa administrativa anpassningar.

Enligt förslagen är de transparenta fonderna värdepappersfonder som inte är skattesubjekt. Det innebär att andelsägarna löpande blir skattskyldiga för alla transaktioner i fonden (se avsnitt 4.5.1). Transparensen skulle kunna medföra en betydande administrativ börda för investerare. Möjligen skulle detta också kunna gälla för Skatteverket. Det kommer dock vara skattebefriade aktörer, eller sådana som omfattas av avkastningsskatt, som kommer att investera i den här typen av fond. Skatteverket påverkas inte av att dessa investerar i transparenta fonder. Det kan dock antas att en ny typ av värdepappersfond, med en annan skattemässig status, kan medföra ett visst behov av anpassningar i Skatteverkets administrativa system.

Skatteverket för fram att myndigheten exempelvis kan komma att behöva ta fram blanketter avseende den beskattningsbara andel som är hänförlig till respektive fondandelsinnehavare. Myndigheten lyfter även

Prop. 2025/26:296 fram att transparenta enheter är en utmaning såväl avseende kompetens som resurser när det gäller granskning och kontroll. Regeringen instämmer att de nya reglerna kan komma att kräva kompetenshöjande åtgärder och innebära visst ökade kostnader, i vart fall inledningsvis. Kostnaderna för sådana anpassningar ryms inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenser för domstolarna

Förvaltningsrätten i Stockholm och Kammarrätten i Stockholm framhåller att finansmarknadsmålen är arbetskrävande och nödvändiga medel måste garanteras. De nya bestämmelserna förväntas endast leda till domstolsprövning i enstaka fall och regeringen bedömer därför att eventuella merkostnader som kan uppkomma för de allmänna förvaltningsdomstolarna med anledning av förslagen i denna proposition ryms inom Sveriges domstolars befintliga ekonomiska anslag.

Konsekvenser för företag, institutionella investerare och allmänheten

De företag som huvudsakligen påverkas av förslagen i denna proposition är fondbolag. Regelrådet efterfrågar en närmare beskrivning av berörda företag utifrån antal och storlek samt en redovisning av särskilda hänsyn till små företag. Av Finansinspektionens företagsregister framgår att det finns 42 fondbolag. Dessa aktörer kan variera i storlek. Det är inte möjligt att förutse vilka fondbolag som kommer att välja att starta en sådan fond som förslaget avser. Regeringen anser mot den bakgrunden att det inte är möjligt att, som Regelrådet för fram, beskriva storleken på de bolag som berörs av förslagen närmare än så. Det bedöms inte heller vara lämpligt att ställa olika krav på företag beroende på deras storlek.

De fondbolag, och även förvaltningsbolag, som väljer att bilda den nya typen av fond kommer att ha kostnader för detta. Det är dock svårt att uppskatta dessa närmare, delvis på grund av att kostnaderna är beroende av vilka undersökningar fondbolaget behöver göra om andra länders reglering för att uppnå transparens, vilket kan skilja sig från fall till fall. Förslagen förväntas dock stärka fondmarknadens konkurrenskraft genom att fondbolagen får samma möjligheter att i svenska fonder attrahera kapital från aktuella institutionella investerare som fondförvaltare i länder som har transparenta fonder.

De institutionella investerare som omfattas av förslagen i denna proposition förvaltar mycket stora förmögenhetsmassor. En betydande del av detta kapital är också placerat i fonder. Sammantaget fanns år 2023 ett förvaltad kapital om cirka 15 200 miljarder kronor i dessa institutioner, varav cirka 5 700 miljarder kronor var placerat i fonder. Det kapital som för dessa investerare räknas förvaltas i fonder motsvarar en avsevärd del av den totala svenska fondmarknaden.

Fördelat på de sektorer som anges i SCB:s finansräkenskaper för 2023 förvaltade pensionsinstitut cirka 7 500 miljarder kronor, varav cirka 4 000 miljarder kronor var placerat i fonder. I detta kapital inkluderas det som förvaltas inom premiepensionssystemet (inklusive Sjunde AP-fonden) om cirka 2 700 miljarder kronor i slutet av december 2024. Vidare inkluderas försäkringsföreningar, understödsföreningar och pensionskassor som tillhandahåller tjänstepension, dock inte frivillig

privat försäkring eller pensionsförsäkring, samt pensionsstiftelser (SCB, finansräkenskaper, 2023, sektorkod S129 [SCB, Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik, MIS 2014:1]).

Inom den offentliga verksamheten (stat, kommuner, regioner, sociala trygghetsfonder) förvaltades cirka 5 400 miljarder kronor, varav cirka 260 miljarder kronor var placerat i fonder (SCB, finansräkenskaper, 2023, sektorkod S1311, S1313 och S1314).

Försäkringsföretag förvaltade ett kapital om cirka 2 300 miljarder kronor, varav cirka 1 300 miljarder kronor var placerat i fonder. I denna grupp ingår företag som tillhandahåller frivillig pensionsförsäkring, dock inte tjänstepension (SCB, finansräkenskaper, 2023, sektorkod S128).

De nya transparenta fonderna möjliggör för fondbolag, och även förvaltningsbolag, att tillhandahålla svenska, skattemässigt transparenta, fonder till vissa institutionella investerare. Det kan förväntas leda till att utbudet av skattemässigt transparenta fonder för institutionella investerare ökar. De investerare som förslagen omfattar är skattebefriade för vissa inkomster i vissa länder. För en skattebefriad aktör kan en investering i en icke-transparent värdepappersfond medföra skattekostnader som inte uppstår vid en direkt investering eller en investering i en transparent fond. Det lägre uttaget av skatt möjliggör för en något högre avkastning för fondandelsägarna. Den krets av investerare som fonderna föreslås vara öppen för är sådana som antingen förvaltar pensionsmedel eller i övrigt förvaltar kapital för allmänhetens räkning eller för allmänna ändamål. De fördelar som förslagen kommer att ge kretsen investerare kommer i förlängningen alltså tillkomma pensionssparare och allmänheten i övrigt.

Förslagen kan medföra att fler fonder etableras i Sverige och att det sammantagna förvaltade kapitalet i svenska fonder som förvaltas av fondbolag ökar över tid. En förutsättning är att fondbolag utnyttjar möjligheten att bilda transparenta fonder och att de marknadsför dem till framför allt svenska institutionella investerare. En ytterligare förutsättning är att de även i övrigt erbjuder en konkurrenskraftig produkt. En sådan utveckling skulle kunna innebära en ökning av behovet av kringtjänster till dessa fondbolag och därmed en ökning av antal arbetstillfällen i de bolag som erbjuder kringtjänster. Uppskattningsvis medför en fond ett behov av cirka 0,3–0,4 anställda för kringtjänster, men siffran beror på vilka stordriftsfördelar som finns och hur stor del av verksamheten som har utkontrakterats. Flera kostnader t.ex. för förvaringsinstitut är rörliga, men de är oftast avtagande när antal fonder eller volymen växer. De arbetstillfällen som i förekommande fall etableras är högt kvalificerade tjänster, bl.a. när det gäller rättslig rådgivning.

Förslagets förenlighet med unionsrätten

Förslagen bedöms vara förenliga med unionsrätten.

Effekter av alternativa förslag

När det gäller införandet av möjligheten att bilda skatttransparenta fonder i Sverige skulle ett alternativ vara att inte föreslå lagändringar som möjliggör detta. Det skulle fortsatt innebära att fondbolag vid förvaltning av värdepappersfonder får en sämre konkurrenssituation i relation till utländska fondförvaltare i länder som har transparenta fonder.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

1 kap.

1 § I denna lag betyder

1. alternativ investeringsfond: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

3. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 l i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

9. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

10. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 9 a,

11. fondverksamhet: förvaltning av en värdepappersfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: koncern enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappersfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av

kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. matarfond: en värdepappersfond vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

18. matarfondföretag: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

19. mottagarfond: en värdepappersfond som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

20. mottagarfondföretag: ett fondföretag som

a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

c) inte är ett matarfondföretag, och

d) inte placerar medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,

21. reglerad marknad och MTF-plattform: detsamma som i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

22. penningmarknadsinstrument: statskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 28 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

24. startkapital: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämsställs till andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte väsentligt avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

Med kapitaltillskott från allmänheten enligt första stycket 25 jämsställs kapitaltillskott till en sådan värdepappersfond som avses i 4 kap. 14 a §.

Paragrafen innehåller definitioner av termer och uttryck som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.2.

I det nya *ffjärde stycket* görs ett tillägg som förtydligar att även de värdepappersfonder för vissa institutionella investerare som avses i 4 kap. 14 a § omfattas av definitionen värdepappersfond i första stycket 25.

4 kap.

8 § För varje värdepappersfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av fondbolaget.

Fondbestämmelserna ska ange

1. namnet på fonden, fondbolaget och förvaringsinstitutet,

2. grunderna för fondens placeringsinriktning och för placeringen av fondmedlen, med särskild upplysning om huruvida medel ska placeras i sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 §,

3. vilka andelsklasser som ska finnas och vilka villkor som är förenade med dem,
4. om utdelning ska ske och, i så fall, grunderna och sättet för utdelning,

5. grunderna för beräkning av fondens och fondandelarnas värde, inklusive de värderingsprinciper som används vid värderingen av onoterade tillgångar och sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket,

6. grunderna för beräkning av försäljnings- och inlösenpris för fondandelarna,

7. de likviditetshanteringsverktyg som fondbolaget tillämpar för fonden och under vilka omständigheter verktygen får användas,

8. var och hur försäljning och inlösen av fondandelar ska ske, när fonden är öppen för inlösen, och i förekommande fall vilken uppsägningstid som gäller,

9. grunderna för beräkning av fondbolagets och förvaringsinstitutets ersättning från fonden,

10. fondbolagets avgifter för försäljning, förvaltning och inlösen av andelar,

11. hur pantsättning av fondandelar ska gå till,

12. fondens räkenskapsår,

13. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras,

14. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages, och

15. om fonden enbart ska vara öppen för sådana juridiska personer som anges i 14 a §, och i förekommande fall vilka av dem.

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska dessutom anges de emittenter eller garantier som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fondbestämmelser för en värdepappersfond. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.2.

I *andra stycket 15* införs ett krav på att det av fondbestämmelserna ska framgå om fonden är öppen enbart för sådana investerare som anges i 14 a §, dvs. att bara dessa investerare får vara andelsägare i fonden. Det ska framgå om fonden är öppen för en eller flera av de kategorier av investerare som anges i 14 a § 1–6.

Övriga ändringar är redaktionella.

9 a § Vid godkännande av fondbestämmelser eller ändringar i dem får Finansinspektionen besluta att fondbestämmelserna inte får tillämpas förrän en viss tid förflutit efter beslutet om godkännande.

Vid godkännande av ändringar i fondbestämmelserna får Finansinspektionen besluta att berörda fondandelsägare ska underrättas om ändringarna. En sådan underrättelse ska innehålla lämplig information om syftet med ändringarna och vilka konsekvenser de kan få för andelsägarna. I förekommande fall ska underrättelsen även innehålla information om rätten till inlösen enligt 9 b §.

Om en ändring i fondbestämmelserna innebär att fonden upphör att vara en sådan fond som avses i 14 a § ska de nya fondbestämmelserna tillämpas från och med den 1 januari kalenderåret närmast efter det att Finansinspektionen godkände ändringen i fondbestämmelserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om godkännande av och ändring i fondbestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.4.

Enligt *tredje stycket*, som är nytt, ska ändringar i fondbestämmelser som innebär att en värdepappersfond inte längre är öppen bara för vissa institutionella investerare börja tillämpas vid ingången av ett kalenderår.

En sådan ändring av fondbestämmelserna innebär att fonden inte längre omfattas av bestämmelsen i 2 kap. 3 a § inkomstskattelagen (1999:1229) och att bestämmelserna om juridiska personer samtidigt kommer att börja gälla för fonden, se 2 kap. 3 § och författningskommentaren till 2 kap. 3 a § samma lag i avsnitt 7.2.

10 § Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för

- a) utdelning,
- b) avgifter,
- c) lägsta teckningsbelopp,
- d) distribution av andelar,
- e) valutasäkring,
- f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses,

g) undantag från kravet på att andelarna ska lösas in på andelsägarens begäran om andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och

h) *skatterättslig status och administration av skatt, och*

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 14.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen. Om fondbolaget tillämpar likviditetshanteringsverktyg enligt 5 kap. 2 a § första stycket 4 eller 5 ska värdet av en fondandel justeras enligt de bestämmelserna.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och åtminstone när fonden är öppen för inlösen beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fondandelar och fondandelsvärde. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.5.

Av *andra stycket 1 h*, som är ny, följer att fondandelsägarnas skatterättsliga status och administrationen av skatt får skilja sig mellan olika andelsklasser i en fond. Andelsklasser av det slaget har särskild betydelse för en fond som enbart är öppen för sådana investerare som anges i 14 a §, och som därmed är skattetransparent (2 kap. 3 a § inkomstskattelagen). En sådan fond kan anpassas utifrån vilka skatterättsliga regler eller skatteavtal som är tillämpliga i förhållande till i vilka länder som fondmedel placeras. Som ett exempel kan nämnas att en andelsklass kan vara öppen för statliga myndigheter och en annan andelsklass kan vara öppen för pensionsstiftelser, beroende på deras skatterättsliga status. En sådan skattetransparent fond kan däremot inte ha en andelsklass som är skattetransparent och en annan som inte är det.

Aktuella villkor kommer också att kunna tillämpas på specialfonder (se 12 kap. 5 § lagen [2013:561] om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Prop. 2025/26:296 **14 a §** Om det anges i fondbestämmelserna får en värdepappersfond vara öppen enbart för investerare som tillhör en eller flera av följande kategorier:

1. staten, kommuner, regioner och kommunalförbund,
2. utländska stater och utländska offentliga organ,
3. livförsäkringsföretag som bedriver verksamhet enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) och utländska företag som i sitt hemland bedriver motsvarande verksamhet,
4. tjänstepensionsföretag som bedriver verksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag och utländska företag som i sitt hemland bedriver motsvarande verksamhet,
5. utländska tjänstepensionsinstitut som har rätt att bedriva verksamhet i Sverige enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, eller
6. pensionsstiftelser som bedriver verksamhet enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. och utländska stiftelser som bedriver motsvarande verksamhet.

Paragrafen, som är ny, reglerar en särskild form av värdepappersfond som är avsedd enbart för vissa institutionella investerare. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.2.

De investerare som anges i paragrafen, bortsett från kommuner, regioner och kommunalförbund, är också s.k. professionella kunder enligt 9 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. De angivna kategorierna av investerare förvaltar kapital antingen för allmännyttiga ändamål eller för pensionsparares räkning. Det spelar inte någon roll om innehavet beskattas enligt inkomstskattelagen eller lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

En värdepappersfond som avses i paragrafen får avgränsas till att vara öppen för en eller flera av de kategorier som anges i punkterna 1–6, dvs. att bara dessa investerare får vara andelsägare i fonden. Avgränsningen till dessa investerare ska i enlighet med 8 § andra stycket 15 anges i fondbestämmelserna, som ska godkännas av Finansinspektionen. Det ska av fondbestämmelserna framgå om fonden är öppen för samtliga kategorier av investerare som anges i punkterna 1–6, eller enbart för vissa av dem.

Punkt 1 omfattar staten, kommuner, regioner och kommunalförbund. Med staten avses även t.ex. statliga myndigheter, som Pensionsmyndigheten, Kammarkollegiet och AP-fonderna. Bolag som ägs av staten, regioner eller kommuner omfattas inte. Inte heller offentligt förvaltade stiftelser omfattas.

Punkt 2 omfattar utländska stater och utländska offentliga organ, bl.a. sådana som motsvarar svenska kommuner och regioner, men även delstater, provinser och liknande organ. Offentligt ägda bolag samt offentligt förvaltade stiftelser eller motsvarande omfattas dock inte.

Punkt 3 omfattar livförsäkringsföretag, oavsett vilka slags produkter inom försäkringsparande som dessa tillhandahåller. Punkten omfattar även utländska företag som bedriver motsvarande verksamhet avseende livförsäkring som ett svenskt livförsäkringsföretag, oavsett om det är företag som hör hemma inom EES eller i tredjeland. Ett utländskt företag behöver inte bedriva någon verksamhet i Sverige.

Punkt 4 omfattar tjänstepensionsföretag. Punkten omfattar även utländska företag som i sitt hemland bedriver verksamhet som motsvarar

verksamheten hos ett svenskt tjänstepensionsföretag. Sådana utländska företag behöver inte bedriva någon verksamhet i Sverige.

Punkt 5 omfattar utländska tjänstepensionsinstitut som har rätt att bedriva verksamhet i Sverige enligt lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Punkt 6 avser såväl svenska pensionsstiftelser som motsvarande utländska stiftelser, dvs. stiftelser som har ett motsvarande syfte som de stiftelser som avses i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

För den form av värdepappersfond som avses i paragrafen och andelar i en sådan fond gäller särskilda skatterättsliga bestämmelser (se 2 kap. 3 a § och 44 kap. 22 f § inkomstskattelagen).

7.2 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

2 kap.

3 a § Bestämmelserna om värdepappersfonder ska inte tillämpas på en värdepappersfond som enbart är öppen för sådana investerare som anges i 4 kap. 14 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

Paragrafen, som är ny, innehåller ett undantag från den särskilda reglering som gäller för värdepappersfonder i denna lag. Övervägandena finns i avsnitt 4.5.1.

Enligt paragrafen ska bestämmelserna om värdepappersfonder i lagen inte tillämpas på en värdepappersfond som avses i 4 kap. 14 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

En sådan värdepappersfond är öppen enbart för vissa institutionella investerare och ska inte behandlas som en juridisk person, jfr 3 § andra stycket. Att fonden inte behandlas som en juridisk person innebär att den inte kan ha egna skattepliktiga inkomster eller avdragsgilla kostnader. Den är alltså inte ett skattesubjekt utan skattemässigt transparent. Eftersom fonden inte är ett skattesubjekt blir dess andelsägare skattskyldiga för varje transaktion som görs med tillgångarna i fonden i förhållande till deras andel, på ett liknande sätt som för delägare i ett enkelt bolag.

Inte heller övriga bestämmelser om värdepappersfonder i inkomstskattelagen ska tillämpas på en sådan transparent värdepappersfond. Det innebär bl.a. att fondandelsägare inte är skattskyldiga för schablonintäkt enligt 42 kap. 43 § avseende deras andel i fonden. En andel i en transparent värdepappersfond räknas inte heller som en delägarrätt (48 kap. 2 § första stycket femte strecksatsen). Om en andelsägare avyttrar sin andel i en transparent värdepappersfond anses andelsägaren ha avyttrat sin andel i varje enskild tillgång som finns i fonden.

Bestämmelsen innebär att en värdeöverföring från en skattetransparent värdepappersfond till en andelsägare inte är skattepliktig. Andelsägarens skattskyldighet har i stället uppstått redan i samband med att avkastningen, exempelvis i form av utdelningar eller kapitalvinster, uppstått i den transparenta värdepappersfonden.

22 f § Anskaffningsutgiften för andelar i en värdepappersfond som upphör att vara en värdepappersfond som enbart är öppen för sådana investerare som anges i 4 kap. 14 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder ska beräknas till summan av andelsägarens omkostnadsbelopp för var och en av tillgångarna i fonden och andelsägarens andel av de svenska kronor som finns i fonden.

Paragrafen, som är ny, reglerar beräkningen av anskaffningsutgiften på andelar i en värdepappersfond för vissa institutionella investerare som har varit skattetransparent. Paragrafen utformas i linje med *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 4.5.2.

Enligt 2 kap. 3 a § ska bestämmelserna om värdepappersfonder i lagen inte tillämpas på en värdepappersfond som enbart är öppen för sådana investerare som anges i 4 kap. 14 a § lagen om värdepappersfonder.

Utifrån ett skatterättsligt perspektiv anses en andelsägare i en skattetransparent fond äga en andel i varje enskild tillgång som ingår i fonden. Avyttring av en fondandel utgör därmed en avyttring av en andel i varje tillgång som ingår i fonden. Följaktligen har en andelsägare ett omkostnadsbelopp på tillgångar i fonden såsom värdepapper, fordringsrätter och utländsk valuta. Om fonden även har likvida medel i form av svensk valuta saknar dessa däremot ett omkostnadsbelopp.

Om fonden övergår till att omfattas av bestämmelserna i inkomstskattelagen som gäller för värdepappersfonder övergår också fondandelsägarna till att skattemässigt äga en andel i en värdepappersfond (vilket är en delägar rätt enligt 48 kap. 2 § första stycket), i stället för att äga en andel i tillgångarna i fonden. Andelsägarens anskaffningsutgift för en andel i den vanliga värdepappersfonden beräknas till summan av andelsägarens omkostnadsbelopp för tillgångarna och andelsägarens del av de svenska kronor som finns i den skattetransparenta fonden vid tidpunkten för övergången till en vanlig värdepappersfond.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2026:916) om ändring i lagen (2026:629) om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

4 kap.

10 § Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för
 - a) utdelning,
 - b) avgifter,
 - c) lägsta teckningsbelopp,
 - d) distribution av andelar,
 - e) valutasäkring,
 - f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses,

g) undantag från kravet på att andelarna ska lösas in på andelsägarens begäran om andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och

h) skatterättslig status och administration av skatt, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 14.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen. Om fondbolaget tillämpar likviditetshanteringsverktyg enligt 5 kap. 2 a § första stycket 4 eller 5 ska värdet av en fondandel justeras enligt de bestämmelserna.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och åtminstone när fonden är öppen för inlösen beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fondandelar och fondandelsvärde. Lagen (2026:629) träder i kraft den 10 januari 2030.

I paragrafen görs följdändringar med anledning av de ändringar i 4 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder som görs genom förslaget i avsnitt 2.1, se författningskommentaren till den paragrafen i avsnitt 7.1.

Sammanfattning av betänkandet En starkare fondmarknad (SOU 2025:60)

En starkare fondmarknad

I detta delbetänkande analyserar och föreslår utredningen åtgärder som syftar till att stärka konkurrenskraften och motståndskraften på den svenska fondmarknaden. Förslagen inkluderar bl.a. en ny transparent fondstruktur för institutionella investerare, nya möjligheter att bedriva handel med andelar i värdepappersfonder på en MTF-plattform (s.k. börshandlade fonder) och flexiblere regler för inlösen av andelar i värdepappersfonder. Utredningen har även tagit fram de författningsförslag som behövs för att anpassa svensk rätt till ett nytt EU-direktiv om ändringar i AIFM-direktivet och UCITS-direktivet (ändringsdirektivet).

Den svenska fondmarknaden

Svenska hushåll sparar i stor utsträckning i fonder. År 2024 hade 73 procent av alla svenskar i åldern 18 till 76 år med en taxerad inkomst som överstiger 50 000 kronor ett privat fondsparande. Den totala fondförmögenheten, inklusive medel i det s.k. premiepensionssystemet, uppgick till mer än 8 300 miljarder kronor i slutet av december 2024. Sparande i aktiefonder utgjorde merparten av fondförmögenheten, drygt två tredjedelar. Den näst största kategorin av fonder är blandfonder, som investerar i såväl aktier som räntebärande värdepapper.

Fonders andel av de totala finansiella tillgångarna i Sverige uppgick i slutet av 2023 till 41 procent enligt SCB och Fondbolagens förening. Svenskar har en betydligt större exponering till fonder i det finansiella sparandet är vad som är fallet i de flesta andra europeiska länder.

Mångfalden i utbud av fonder är stort. För konsumenter fanns det i slutet av 2023 cirka 3 890 s.k. UCITS-fonder som marknadsfördes på den svenska marknaden (se vidare avsnitt 3.1.2).

Fondmarknaden regleras genom fondlagstiftningen och därtill hörande författningar. Fondlagstiftningen är i hög grad harmoniserad inom EU, vilket innebär att de unionsrättsliga reglerna ska genomföras i svensk rätt och att svensk rätt i vissa fall behöver anpassas till unionsrätten.

Utredningens uppdrag

Utredningen har i uppdrag att modernisera fondlagstiftningen och göra den svenska fondmarknaden mer konkurrenskraftig och motståndskraftig, och anpassa lagstiftningen till EU-rätten. I uppdraget ingår, såvitt nu är aktuellt, att

- anpassa svensk rätt till ändringarna i AIFM-direktivet och UCITS-direktivet,
- föreslå åtgärder för att stärka den svenska fondmarknadens konkurrenskraft i de delar som avser en översyn av vissa regler om

börshandlade fonder och införandet av en ny fondstruktur för institutionella investerare,

- se över de svenska reglerna om inlösenfrekvens i värdepappersfonder och specialfonder, och
- uppdatera den svenska fondlagstiftningen i fråga om Finansinspektionens ingripandemöjligheter mot fondbolag och AIF-förvaltare samt vad gäller de frågor som tas upp i Fondbolagens förenings skrivelse (Fi2019/03974).

Därutöver har utredningen bl.a. i uppdrag att analysera och ta ställning till hur en reglering av associationsrättsliga fonder med rörligt aktiekapital bör utformas. Denna del av uppdraget kommer att redovisas i ett slutbetänkande senast den 30 november 2025.

Skattemässigt transparenta fonder för institutionella investerare

En ny, skatterettsligt transparent, fondstruktur föreslås. Strukturen ska utgöra en särskild form av värdepappersfond som får vara öppen för kapitaltillskott från enbart vissa kategorier av institutionella investerare. Särskilda bestämmelser i inkomstkattelagen föreslås för denna fondstruktur.

För vissa institutionella investerare kommer den här typen av fond att vara ett mer kostnadseffektivt och skattemässigt mer ändamålsenligt alternativ än en vanlig värdepappersfond eller direktinvesteringar i t.ex. aktier.

Börshandlade fonder

Med utredningens förslag ska fondandelar som handlas på en MTF-plattform jämföras med andelar som är upptagna till handel på en reglerad marknad. Utredningen föreslår även en uttrycklig möjlighet till en börshandlad andelsklass för värdepappersfonder och specialfonder. En andelsklass ska således kunna avse att de aktuella andelarna ska vara upptagna till handel på en reglerad marknad eller handlas på en MTF-plattform.

Flexiblare regler gällande inlösenfrekvens

Enligt utredningens förslag ska bestämmelserna om inlösen av fondandelar i LVF anpassas till miniminivån i UCITS-direktivet så att en värdepappersfond ska vara öppen för inlösen minst två dagar eller, efter tillstånd från Finansinspektionen, en dag per månad. En möjlighet att tillämpa en uppsägningstid föreslås också. Lagändringar föreslås även när det gäller utbetalning av inlösenlikviden.

Harmoniserade regler för långivande fonder

Ett nytt regelverk föreslås för alternativa investeringsfonder som ger ut lån. Regelverket innehåller bl.a. krav på riskhantering och diversifiering vid utlåning och förbud mot lån till vissa personer och företag. Det föreslås också ett förbud mot strategier som innebär att lån ges ut enbart i syfte att överlåtas vidare och ett uttryckligt krav på att behålla viss exponering mot varje lån som har getts ut.

Fonder vars investeringsstrategi huvudsakligen är att ge ut lån, eller vars utgivna lån har ett nominellt värde som utgör minst 50 procent av dess nettotillgångsvärde ska definieras som "långivande alternativa investeringsfonder". Sådana fonder ska som huvudregel vara slutna. Långivande alternativa investeringsfonder ska också omfattas av särskilda begränsningar när det gäller tillåten nivå av finansiell hävstång.

Bredare utbud av tjänster som fondförvaltare kan tillhandahålla

Enligt utredningens förslag ska fondbolag och vissa AIF-förvaltare, utöver fondförvaltningen, ha möjlighet att tillhandahålla en bredare palett av tjänster till tredje part.

Fondbolag och externa AIF-förvaltare med tillstånd ska kunna kapitalisera på olika internt uppbyggda kompetenser. Exempelvis ska ett sådant företag som har byggt upp it-system för portföljförvaltning och riskhantering kunna abonnera ut systemet och därmed uppnå stordriftsfördelar som enligt nuvarande reglering inte är möjliga.

Fondbolag och externa AIF-förvaltare med tillstånd ska också kunna tillhandahålla administration av referensvärden enligt den s.k. benchmarkförordningen. En extern AIF-förvaltare med tillstånd ska också kunna tillhandahålla kreditförvaltning, så som en tjänst.

Fondbolag ska kunna ta emot och vidarebefordra order i fråga om finansiella instrument.

Det ska inte längre krävas att ett fondbolag eller en AIF-förvaltare har tillstånd för diskretionär förvaltning, för att de ska kunna tillhandahålla andra finansiella tjänster såsom att ta emot medel med redovisningsskyldighet och lämna investeringsråd.

Likviditetshanteringsverktyg

Utredningen föreslår att nya bestämmelser om likviditetshanteringsverktyg tas in i LVF och LAIF i syfte att genomföra ändringarna i ändringsdirektivet. Ett fondbolag respektive en AIF-förvaltare som har tillstånd ska för varje förvaltat fond ange minst två av nedanstående verktyg och därefter tillämpa dem vid behov.

1. inlösenpärarar,
2. förlängning av uppsägningstiden,
3. inlösenavgift,
4. svingprissättning,

5. dubbel prissättning,
6. avgift för utspädningsskydd,
7. överföring av tillgångar som innehas av fonden, i stället för betalningsmedel, när det gäller inlösen av andelar som innehas av en professionell kund.

Nya bestämmelser införs också när det gäller likviditetshanteringsverktyget sidofickor, som innebär att vissa tillgångar kan avskiljas från fonden under vissa särskilda omständigheter.

Därutöver föreslås lagändringar när det gäller Finansinspektionens befogenheter att besluta om senareläggning av försäljning och inlösen av fondandelar i en fond.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

De föreslagna lagändringarna ska i huvudsak träda i kraft den 16 april 2026. Utredningen föreslår dock relativt omfattande övergångsbestämmelser, särskilt när det gäller de förslag som genomför de nya reglerna i ändringsdirektivet.

Konsekvenser av utredningens förslag

Förslaget om en ny transparent fondstruktur för institutionella investerare förväntas stärka fondmarknadens konkurrenskraft. Förslaget om en börshandlad andelsklass bedöms bidra till ökad konkurrens och i förlängningen lägre avgifter för investerare.

Förslagen när det gäller likviditetshanteringsverktyg, en något mindre frekvent inlösenfrekvens och en möjlighet till uppsägningstid bedöms medföra att fondmarknadens motståndskraft stärks. Detta är även till fördel för konsumenter och andra investerare.

Utredningens förslag bedöms medföra merkostnader för framför allt fondbolag, AIF-förvaltare och Finansinspektionen.

Betänkandets lagförslag i aktuella delar

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229) att det ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 3 a § och 44 kap. 22 f §, och närmast före 2 kap. 3 a § och 44 kap. 22 f § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Värdepappersfonder för vissa institutionella investerare

3 a §

Bestämmelserna om värdepappersfonder i denna lag ska inte tillämpas på en sådan värdepappersfond som avses i 4 kap. 14 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte om andelarna i fonden upptas till handel, handlas eller förvärvas på det sätt som anges i 4 kap. 14 b § första stycket 1 eller 2 samma lag.

44 kap.

Anskaffningsutgift för andelar i vissa värdepappersfonder

22 f §

Anskaffningsutgiften för andelar i en värdepappersfond som upphör att omfattas av undantaget i 2 kap. 3 a § första stycket ska anses vara summan av de omkostnadsbelopp som andelsägaren hade för var och en av tillgångarna i fonden.

Denna lag träder i kraft den 16 april 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Prop. 2025/26:296
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹
dels att 4 kap. 4, 5, 7 och 10 b §§ ska upphöra att gälla,
dels att nuvarande 4 kap. 6 § ska betecknas 2 a kap. 7 §,
dels att 1 kap. 1, 4 och 6 d §§, 2 kap. 1 och 19 §§, 3 kap. 10 §, 4 kap. 8,
10, 13, 13 b, 15 och 16 a §§, 5 kap. 2, 3, 15, 18 och 20 §§, 7 kap. 1 och
3 §§, 8 kap. 1 och 17 §§, 12 kap. 1 a och 4 §§, 13 kap. 1 §, rubriken
närmast före 4 kap. 10 § och rubriken till 7 kap. ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas ett nytt kapitel, 2 a kap., 14 nya paragrafer, 1 kap.
4 a §, 2 kap. 7 a §, 3 kap. 10 a §, 4 kap. 14 a och 14 b §§, 5 kap. 2 a–g,
12 kap. 6 a och 17 b §§, och närmast före 2 kap. 7 a §, 4 kap. 13 och
14 a §§, 5 kap. 2 a, 2 c och 2 g §§ nya rubriker av följande lydelse,
dels att det ska införas en ny rubrik benämnd Kontoförda fondandelar
närmast före 4 kap. 14 §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

I denna lag betyder

1. alternativ investeringsfond: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

3. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 l i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. finansiellt instrument: *överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,*

7. finansiella instrument: *detsamma som i 1 kap. 4 § första stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,*

¹ Senaste lydelse av
4 kap. 4 § 2013:563
4 kap. 5 § 2013:563
4 kap. 7 § 2013:563
4 kap. 10 b § 2023:234.

² Senaste lydelse 2022:1725.

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,
9. fondföretag: ett utländskt företag
- a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten,
- b) som tillämpar principen om riskspridning, och
- c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,
10. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 9 a,
11. fondverksamhet: förvaltning av en värdepappersfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,
12. företagsgrupp: koncern enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,
13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,
14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,
15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappersfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,
16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,
17. matarfond: en värdepappersfond vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,
18. matarfondföretag: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,
19. mottagarfond: en värdepappersfond som
- a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,
- b) inte är en matarfond, och
- c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,
20. mottagarfondföretag: ett fondföretag som
- a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,
- b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,
- c) inte är ett matarfondföretag, och
- d) inte placerar medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,
21. reglerad marknad: detsamma 21. reglerad marknad *respektive* som i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) *MTF-plattform*: detsamma som i om värdepappersmarknaden,

1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om
värdepappersmarknaden,

22. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 24 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

24. startkapital: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten *direkt eller indirekt enligt 4 kap. 14 a §* och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämföras att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämföras att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad *eller handlas på en MTF-plattform*, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

4 §³

Ett svenskt aktiebolag får av Finansinspektionen ges tillstånd att driva fondverksamhet. Bolaget kan därutöver ges tillstånd

1. för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument, och

Ett svenskt aktiebolag får av Finansinspektionen ges tillstånd att driva fondverksamhet. Bolaget kan därutöver ges tillstånd för *sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 §.*

³ Senaste lydelse 2017:1143

2. att ta emot medel med redovisningsskyldighet om bolaget avser att föra investeringssparkonto enligt lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet ska omedelbart avskiljas från bolagets egna tillgångar.

4 a §

Ett fondbolag får efter registrering eller auktorisation administrera referensvärden, dock inte sådana referensvärden som används i en fond som fondbolaget förvaltar.

Registreringen eller auktorisationen ska ske i enlighet med förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014.

6 d §⁴

För den förvaltning av en värdepappersfond som ett förvaltningsbolag utför efter att ha fått tillstånd enligt 6 b § gäller 2 kap. 15 c–15 f §§, 3 kap., 4 kap. 1–3 och 8–28 §§, 5 kap. 1 och 3–26 §§, 5 a kap., 8 kap. och 9 kap. Det som anges där om fondbolag ska i stället gälla förvaltningsbolaget.

Vid sådan förvaltning som avses i första stycket ska det som anges i 9 kap. 1 § första stycket 1 i stället avse fall när förvaltningsbolagets tillstånd återkallats av behörig myndighet i bolagets hemland eller Finansinspektionen enligt 12 kap. 15 § tredje stycket beslutat att bolaget inte längre får förvalta en värdepappersfond.

För den förvaltning av en värdepappersfond som ett förvaltningsbolag utför efter att ha fått tillstånd enligt 6 b § gäller 2 kap. 15 c–15 f §§, 3 kap., 4 kap. 1–3 och 8–28 §§, 5 kap. 1 §, 2 § fjärde stycket andra meningen och 2 a–26 §§, 5 a kap., 8 kap. och 9 kap. Det som anges där om fondbolag ska i stället gälla förvaltningsbolaget.

Tillstånd för ett svenskt aktiebolag att driva fondverksamhet får ges bara om

1. bolaget har sitt huvudkontor i Sverige,
2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet,
3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i bolaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett fondbolag,
4. den som ska ingå i styrelsen för bolaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett fondbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,

5. fondbolagets operativa verksamhet beslutas av minst två fysiska personer som har tillräcklig insikt och erfarenhet för att fatta sådana beslut och även i övrigt är lämpliga för uppgiften, har hemvist inom EES, samt

– är heltidsanställda av fondbolaget, eller

– ingår i fondbolagets styrelse och på heltid har åtagit sig att leda verksamheten,

5. fondbestämmelserna har godkänts för den eller de värdepappersfonder som bolaget avser att förvalta, och

6. bolaget uppfyller de villkor som i övrigt anges i denna lag.

6. fondbestämmelserna har godkänts för den eller de värdepappersfonder som bolaget avser att förvalta, och

7. bolaget uppfyller de villkor som i övrigt anges i denna lag.

Underrättelse om ändringar i verksamheten

7 a §

Ett fondbolag som avser att genomföra en väsentlig ändring i sin verksamhet eller organisation, ska dessförinnan skriftligen underrätta Finansinspektionen.

19 §⁶

Enskildas förhållanden till en värdepappersfond, ett fondbolag

Enskildas förhållanden till en värdepappersfond, ett fondbolag

⁵ Senaste lydelse 2013:563.

⁶ Senaste lydelse 2016:892.

eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas. Detsamma gäller en uppgift i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som gäller för ett fondbolags verksamhet, om uppgiften kan avslöja anmälarens identitet.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

eller ett förvaringsinstitut får inte obehörigen röjas. Detsamma gäller en uppgift i en anmälan eller en utsaga om en misstänkt överträdelse av en bestämmelse som gäller för ett fondbolags verksamhet, om uppgiften kan avslöja anmälarens *eller den anmäldes* identitet.

2 a kap. Uppdragsavtal

Allmänna förutsättningar för delegering genom uppdragsavtal

1 §

Ett fondbolag får genom delegering uppdra åt någon annan (uppdragsavtal) att utföra

– någon av de funktioner som ingår i fondverksamheten eller i en motsvarande verksamhet som bedrivs av ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG, eller

– någon av de tjänster som avses i 7 kap. 1 § första stycket.

2 §

Delegering enligt 1 § får endast ske

1. om uppdragsavtalet och fondbolagets delegeringsstruktur i övrigt kan motiveras på objektiva grunder,

2. om uppdragstagaren har sakkunskap och kompetens med hänsyn till uppdragets innehåll,

3. om uppdragsavtalet inte hindrar
a) fondbolaget från att handla i investerarnas eller kundernas intresse, eller

b) finansinspektionens tillsyn över fondbolaget, samt

4. om fondbolaget kan övervaka den delegerade funktionen eller tjänsten och ge de anvisningar som behövs samt med omedelbar verkan

3 §

Delegering enligt 1 § får inte ske i sådan omfattning att fondbolaget i praktiken inte längre kan anses vara förvaltare av fonden eller den som tillhandahåller de tjänster som har delegerats.

Underrättelse om delegering

4 §

Fondbolaget ska underrätta Finansinspektionen om uppdragsavtalet innan uppdragstagaren börjar utföra de funktioner eller tjänster som avtalet avser.

Särskilt om förvaltningsuppdrag

5 §

Omfattar ett uppdrag enligt 1 § att någon för fondbolagets räkning ska förvalta tillgångarna i en värdepappersfond eller i ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG, ska avtalet innehålla riktlinjer för placering av fondmedlen. Fondbolaget ska tillförsäkra sig en rätt att regelbundet se över och vid behov ändra dessa riktlinjer.

6 §

Ett förvaltningsuppdrag får ges till

1. företag som står under Finansinspektionens tillsyn och som har fått inspektionens tillstånd att förvalta värdepappersfonder eller att utföra diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument,

2. företag med säte i ett annat land inom EES, om företaget står under tillsyn av behörig myndighet

i hemlandet och har tillstånd att driva verksamhet motsvarande den som avses i 1,

3. annat utländskt företag under förutsättning att

a) företaget står under tillsyn av behörig myndighet i hemlandet,

b) företaget har tillstånd att driva verksamhet motsvarande den som avses i 1, och

c) ett samarbete kan ske mellan Finansinspektionen och behörig myndighet i hemlandet.

Utförande i enlighet med denna lag

8 §

Fondbolaget ska säkerställa att utförandet av funktionerna och tjänsterna som delegerats sker i överensstämmelse med denna lag.

Ansvar

9 §

Ett lämnat uppdrag fråntas aldrig fondbolaget dess ansvar enligt denna lag.

Vidaredelegering

10 §

En uppdragstagare får vidaredelegera vissa funktioner eller tjänster till någon annan under förutsättning att

1. fondbolaget på förhand har godkänt en sådan delegering,

2. fondbolaget har underrättat Finansinspektionen innan de funktioner eller tjänster som ska vidaredelegeras börjar utföras, och

3. uppdragstagaren fortlöpande övervakar utförandet av de vidaredelegerade funktionerna eller tjänsterna.

11 §

Vid vidaredelegering tillämpas även 1–7 §§ i fråga om dem till vilka funktioner eller tjänster har delegerats respektive vidaredelegerats.

Om den till vilken vissa funktioner eller tjänster har vidaredelegerats i sin tur uppdrar åt någon annan att utföra dem, gäller villkoren i första stycket och 10 § i förhållande till den som ska utföra funktionerna eller tjänsterna.

12 §

Kraven i detta kapitel ska inte tillämpas på uppdragsavtal om marknadsföring av andelar i en värdepappersfond eller ett fondföretag som har sådant tillstånd som avses i UCITS-direktivet, om marknadsföringen utförs av en distributör som agerar för egen räkning i enlighet med

– lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller bestämmelser i distributörens hemland som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG, eller

– lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, eller bestämmelser i distributörens hemland som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution, om marknadsföringen sker genom försäkringsbaserade investeringsprodukter.

3 kap.**10 §⁷**

Förvaringsinstitutet får inte uppdra åt någon annan att utföra andra uppgifter än depåförvaring av tillgångar och kontroll av äganderätten enligt 6 § första stycket.

⁷ Senaste lydelse 2016:892.

Delegering enligt första stycket förutsätter att förvaringsinstitutet

1. kan visa att det finns ett objektivet skäl för delegering av uppgifterna och att avsikten inte är att kringgå kraven i denna lag eller annan författning,

2. har handlat med den skicklighet, aktsamhet och omsorg som krävs vid valet av uppdragstagare, och

3. regelbundet övervakar uppdragstagaren och dennes rutiner avseende delegerade uppgifter.

Kravet i andra stycket 2 gäller inte om uppdragstagaren är en värdepapperscentral som agerar i egenskap av investerande värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 1 f i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/392 av den 11 november 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för auktorisationskrav, tillsynskrav och operativa krav för värdepapperscentraler.

10 a §

Uppdrag som utförs av en värdepapperscentral som agerar i egenskap av utgivande värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 1 e i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/392 av den 11 november 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för auktorisationskrav, tillsynskrav och operativa krav för värdepapperscentraler, ska inte anses vara delegering av förvaringsinstitutets depåförvaringsuppgifter.

Uppdrag som utförs av en värdepapperscentral som agerar i egenskap av en investerande värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 1 f i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/392 ska anses vara delegering av förvaringsinstitutets depåförvaringsfunktioner.

4 kap.
8 §⁸

För varje värdepappersfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av fondbolaget.

Fondbestämmelserna ska ange

1. namnet på fonden, fondbolaget och förvaringsinstitutet,
2. grunderna för fondens placeringsinriktning och för placeringen av fondmedlen, med särskild upplysning om huruvida medel ska placeras i sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 §,

3. vilka andelsklasser som ska finnas och vilka villkor som är förenade med dem,

4. om utdelning ska ske och, i så fall, grunderna och sättet för utdelning,

5. grunderna för beräkning av fondens och fondandelarnas värde, inklusive de värderingsprinciper som används vid värderingen av onoterade tillgångar och sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket,

6. grunderna för beräkning av försäljnings- och inlösenpris för fondandelarna,

7. om *justerat fondandelsvärde* tillämpas enligt 10 b § och, i så fall, vilken metod som används för beräkningen,

7. om *fonden enbart ska vara öppen för sådana juridiska personer som anges i 14 a §, och för vilka av dem,*

8. var och hur försäljning och inlösen av fondandelar ska ske,

8. var och hur försäljning och inlösen av fondandelar ska ske, vilken frekvens som gäller för inlösen och i förekommande fall vilken uppsägningstid som gäller enligt 13 § andra stycket,

9. grunderna för beräkning av fondbolagets och förvaringsinstitutets ersättning från fonden,

10. fondbolagets avgifter för försäljning, förvaltning och inlösen av andelar,

11. hur pantsättning av fondandelar ska gå till,

12. fondens räkenskapsår,

13. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras, *samt*

13. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras,

14. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages.

14. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages, *samt*

15. *vilket eller vilka likviditets- hanteringsverktyg som har angetts enligt 5 kap. 2 a § första stycket.*

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska det dessutom anges de emittenter eller garantier som gett ut eller

⁸ Senaste lydelse 2023:234.

garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

**Fondandelar och inlösen
av fondandelar**

Fondandelar

10 §⁹

Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för
 - a) utdelning,
 - b) avgifter,
 - c) lägsta teckningsbelopp,
 - d) distribution av andelar,
 - e) valutasäkring, *och*
 - f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses, *och*

- e) valutasäkring,
- f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses,

g) upptagande av andelarna till handel på en reglerad marknad eller handel med andelarna på en MTF-plattform, och

h) skatterättslig status och administration av skatt, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 15.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen. Om *fondbolaget har tillstånd som avses i 10 b §* får värdet av en fondandel justeras enligt *den paragrafen*.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen. Om *fonden tillämpar likviditetshanteringsverktyg enligt bestämmelserna i 5 kap. 2 a § första stycket 4 eller 5* får värdet av en fondandel justeras enligt *dessa bestämmelser*.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och minst *en gång varje vecka* beräkna

Fondbolaget ska fortlöpande och minst *vid de tidpunkter när fonden är öppen för inlösen* beräkna och på

Inlösen

13 §¹⁰

En fondandel ska, på begäran av dess ägare, *omedelbart* lösas in om det finns medel tillgängliga i värdepappersfonden. Om medel för inlösen behöver anskaffas genom försäljning av egendom som ingår i fonden, ska försäljning ske och inlösen verkställas så snart som möjligt.

En fondandel ska, på begäran av dess ägare, lösas in *under de förutsättningar som följer av andra stycket*.

En värdepappersfond ska vara öppen för inlösen minst två dagar per månad med skäligt mellanrum eller, efter tillstånd från Finansinspektionen, en dag per månad. Som förutsättning för inlösen får krävas att ägaren genom begäran om inlösen har sagt upp andelen viss tid före inlösendagen. Denna tid (uppsägningstiden) får inte vara längre än fem bankdagar. Utbetalning av inlösenlikviden ska ske så snart som möjligt.

Första *stycket* gäller dock inte om fondandelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad och det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från *det värde som avses i 10 § tredje stycket*.

Första *och andra styckena* gäller dock inte om fondandelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad *eller handlas på en MTF-plattform* och det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från *fondandelsvärdet*.

Under den tid som ett förvaringsinstitut förvaltar en värdepappersfond enligt 9 kap. 1 § första eller andra stycket eller 5 a kap. 34 eller 42 § får fondandelar inte säljas eller lösas in.

13 b §¹¹

Finansinspektionen får besluta att ett fondbolag ska senarelägga försäljning och inlösen av fondandelar om det är i fondandelsägarnas eller allmänhetens intresse

Finansinspektionen får besluta att ett fondbolag ska senarelägga försäljning och inlösen av fondandelar *i en värdepappersfond eller upphöra med detta om*

¹⁰ Senaste lydelse 2013:563.

¹¹ Senaste lydelse 2011:882.

1. det föreligger exceptionella omständigheter

2. det är i andelsägarnas intresse, och

3. det finns risker för investerarskyddet eller den finansiella stabiliteten.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut som avses i första stycket ska inspektionen ge fondbolaget tillfälle att yttra sig.

Värdepappersfonder för vissa institutionella investerare

14 a §

En värdepappersfond får vara öppen för kapitaltillskott enbart från vissa investerare. Kretsen av tillåtna investerare ska anges i fondbestämmelserna i enlighet med 8 § första stycket 7 och avse

1. staten, kommuner, regioner och kommunalförbund,

2. andra stater och andra utländska offentliga organ,

3. livförsäkringsföretag som bedriver verksamhet enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) och utländska företag som i sitt hemland driver motsvarande verksamhet,

4. svenska tjänstepensionsföretag som bedriver verksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag och utländska företag som i sitt hemland driver motsvarande verksamhet,

5. utländska tjänstepensionsinstitut som har rätt att bedriva verksamhet i Sverige enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, eller

6. pensionsstiftelser som bedriver verksamhet enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och motsvarande utländska stiftelser.

14 b §

En fondandel i en värdepappersfond som avses 14 a § får inte

1. upptas till handel på en reglerad marknad eller handlas på en MTF-plattform, eller

2. förvärvas av en fysisk person eller ett dödsbo.

Om en omständighet som anges i första stycket sker ska fondbestämmelserna ändras så att det framgår att fonden inte längre enbart är öppen för investerare som anges i 14 a §. Alternativt ska fonden avvecklas.

15 §¹²

För varje värdepappersfond ska det finnas en aktuell informationsbroschyr.

Informationsbroschyren ska innehålla

1. fondbestämmelserna,
2. de ytterligare uppgifter som behövs för att man ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den,
3. en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil,
4. uppgifter om *det arbete eller de funktioner som fondbolaget får uppdra åt någon annan att utföra enligt 4 och 5 §§,* 4. uppgifter om *de funktioner som ingår i fondverksamheten som fondbolaget får uppdra åt någon annan att utföra enligt 2 a kap,*
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i,
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil, och
7. uppgifter om fondbolagets ersättningspolicy.

För en värdepappersfond som hänvisar till ett referensvärde som avses i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 finns det i artikel 29.2 ytterligare bestämmelser om informationsbroschyrens innehåll.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i

1. artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

¹² Senaste lydelse 2021:1217.

2. artiklarna 6–9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn, och

3. artiklarna 5–7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088.

16 a §

För varje värdepappersfond ska det finnas ett aktuellt faktablad.

Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den.

Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den. *Faktabladet ska innehålla fondens namn.*

Innehållet i faktabladet ska vara rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande. Det ska stämma överens med relevanta delar i informationsbroschyren.

Utöver det som följer av andra och tredje styckena ska faktabladet innehålla en upplysning om att information om fondbolagets ersättningspolicy är tillgänglig på en angiven webbplats och att en papperskopia kan fås kostnadsfritt på begäran.

Bestämmelser om hur faktabladet för en värdepappersfond ska vara utformat och om dess innehåll finns i kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats.

5 kap.

2 §¹³

Ett fondbolag ska ha ett system för riskhantering som gör det möjligt för fondbolaget att vid varje tidpunkt kontrollera och bedöma den risk som är knuten till de positioner som tas i en värdepappersfond och hur positionerna påverkar fondens riskprofil. Fondbolaget ska inte ensidigt eller mekaniskt förlita sig på kreditbetyg som har utfärdats av kreditvärderingsinstitut för att bedöma kreditvärdigheten hos fondens tillgångar.

Om fondbolaget investerar i sådana derivatinstrument som avses i 12 § andra stycket, ska bolagets system för riskhantering även möjliggöra en exakt och oberoende bedömning av värdet på dessa derivatinstrument.

Fondbolaget ska för varje värdepappersfond det förvaltar till Finansinspektionen regelbundet lämna information om riskhanteringen.

Ett fondbolag ska även ha system för tillämpningen av de likviditetshanteringsverktyg som har angetts enligt 2 a §.

Fondbolaget ska för varje värdepappersfond det förvaltar till Finansinspektionen regelbundet lämna information om riskhanteringen. Fondbolaget ska också underrätta inspektionen om de system för tillämpningen av de likviditetshanteringsverktyg som avses i tredje stycket.

Likviditetshanteringsverktyg

Val av verktyg

2 a §

Ett fondbolag ska, om inte annat följer av 2 b §, för varje värdepappersfond som bolaget förvaltar ange minst två av följande likviditetshanteringsverktyg som kan komma att tillämpas.

1. En tillfällig och partiell begränsning av fondandelsägares rätt att lösa in sina andelar enligt 4 kap. 13 § första och andra styckena, som medför att fondandelsägaren bara kan lösa in en viss del av sina andelar,

2. en förlängning av den uppsägningstid som avses i 4 kap. 8 § första stycket 8 eller ett tillfälligt införande av en uppsägningstid om det vanligtvis inte gäller en sådan tid,

3. en avgift för inlösen av andelar enligt 4 kap. 13 § första och andra styckena, som har fastställts med beaktande av likviditetskostnaden och som innebär att kvarvarande fondandelsägare inte missgynnas,

4. en på förhand fastställd mekanism genom vilken fondandelsvärdet justeras genom tillämpning av en faktor (svingfaktor) som återspeglar likviditetskostnaden,

5. en på förhand fastställd mekanism genom vilken tecknings- och inlösenpriser för fondandelar fastställs genom att fondandelsvärdet justeras med en faktor som återspeglar likviditetskostnaden,

6. en avgift för teckning eller inlösen av andelar som kompenserar fonden för de likviditetskostnader som uppstår på grund av transaktionens storlek och som innebär att kvarvarande fondandelsägare inte missgynnas, och

7. överföring av tillgångar som innehas av fonden, i stället för betalningsmedel, vid inlösen av andelar som innehas av en sådan professionell kund som avses i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

En överföring enligt första stycket 7 ska motsvara en proportionerlig andel av fondens tillgångar, om inte fonden

– endast marknadsförs till professionella investerare, eller

– är en indexfond och andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller handlas på en MTF-plattform.

Fondbolaget får, i andelsägarnas intresse, tillämpa de likviditetshanteringsverktyg som har angetts enligt första stycket och som enligt 4 kap. 8 § andra stycket 15 har angetts i fondbestämmelserna.

2 b

För en värdepappersfond som har auktoriserats som penningmarknadsfond enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1131 av den 14 juni 2017 om penningmarknadsfonder behöver endast ett av de verktyg som avses i 2 a § första stycket anges.

I fråga om en annan slags värdepappersfond än en sådan fond som avses i första stycket får inte enbart de verktyg som avses i 2 a § första stycket 4 och 5 anges.

Avskiljande

2 c §

Om de ekonomiska eller rättsliga egenskaperna avseende vissa

tillgångar i en värdepappersfond har ändrats väsentligt eller blivit osäkra till följd av exceptionella omständigheter, får fondbolaget avskilja dessa tillgångar från de övriga tillgångarna i fonden.

Kraven i 5 kap. ska inte tillämpas på de avskilda tillgångarna.

2 d §

Tillgångar som har avskilts enligt 2 c § ska förvaltas av fondbolaget för de fondandelsägares räkning som var ägare vid tidpunkten för avskiljandet.

Tillgångarna ska säljas eller på annat sätt avvecklas när det föreligger rimliga förutsättningar för detta. Nettobehållningen ska skiftas ut till fondandelsägarna.

2 e §

Om en fondandelsägare inte har anmält sitt innehav till fondbolaget inom fem år efter det att medel som utskiftats enligt 2 d § andra stycket har kunnat lyftas, har fondandelsägaren förlorat sin rätt att lyfta medlen.

Medel som inte lyfts i enlighet med första stycket och andra restbelopp som inte har kunnat skiftas ut till andelsägarna ska tillfalla allmänna arvsfonden.

2 f §

För sin förvaltning enligt 2 d § har fondbolaget rätt till skäligen ersättning ur de avskilda tillgångarna, eller om dessa inte räcker till och det finns särskilda skäl, ur den värdepappersfond från vilken tillgångarna har avskilts.

Ersättningens storlek ska bestämmas av Finansinspektionen.

2 g §

Fondbolaget ska utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen när något av de likviditetshanteringsverktyg som avses i 2 a § första stycket börjar tillämpas respektive inte längre tillämpas, om detta sker på ett sätt som inte ligger i linje med den verksamhet som normalt sett bedrivs enligt fondbestämmelserna. Fondbolaget ska också underrätta Finansinspektionen innan fondbolaget avskiljer tillgångar enligt 2 c §.

3 §¹⁴

Medel i en värdepappersfond får placeras i penningmarknadsinstrument som är, eller i överlåtbara värdepapper som är eller inom ett år från emissionen avses bli,

1. upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller

2. föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.

En förutsättning för placeringar enligt första stycket är att marknaden finns angiven i fondbestämmelserna eller är godkänd av Finansinspektionen för sådana placeringar.

En förutsättning för placeringar enligt första stycket i värdepapper som är upptagna till handel på eller handlas vid en marknad utanför EES, är att marknaden finns angiven i fondbestämmelserna eller är godkänd av Finansinspektionen för sådana placeringar.

15 §¹⁵

Medel i en värdepappersfond får placeras i andelar i

1. andra värdepappersfonder,

2. fondföretag som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 7 § och

2. sådana fondföretag som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG, och

3. specialfonder och utländska alternativa investeringsfonder som uppfyller förutsättningarna i 4 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 6 § första stycket 1 eller tredje stycket eller 11 § första stycket 1 lagen

3. specialfonder och andra alternativa investeringsfonder, såvida fonderna

¹⁴ Senaste lydelse 2008:282.

¹⁵ Senaste lydelse 2022:1725.

(2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, såvada fonderna

Prop. 2025/26:296
Bilaga 2

a) gör kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i detta kapitel med kapital från allmänheten,

b) tillämpar principen om riskspridning,

c) är öppna för utträde och ger andelsägarna ett skydd som är likvärdigt det som ges andelsägare i en värdepappersfond, och

d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man ska kunna bedöma tillgångarna, ansvarsfrågor, avkastning och händelser som inträffat under den aktuella rapporteringsperioden.

c) ger andelsägarna ett skydd som är likvärdigt det som ges andelsägare i en värdepappersfond, och

d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man ska kunna bedöma tillgångar, skulder, intäkter och verksamhet under den aktuella rapporteringsperioden,

e) är öppna för utträde eller är fonder vars fondandelar är upptagna till handel på en reglerad marknad eller handlas på en MTF-plattform och det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från fondandelsvärdet, och

f) står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i det land där de hör hemma.

Medel i en värdepappersfond får placeras i andra fonder eller fondföretag enligt första stycket bara om dessa, enligt sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning, får placera högst 10 procent av sina medel i andelar i andra fonder eller fondföretag.

18 §

Om en betydande del av medlen i en värdepappersfond placeras i fondandelar enligt 15 §, skall informationsbroschyren och faktabladet rörande värdepappersfonden samt årsberättelsen för fonden innehålla uppgifter både om den högsta avgift som får tas ut för förvaltningen av fonden och om den högsta avgift som får tas ut för förvaltningen av de fonder eller fondföretag i vars fondandelar medlen placeras.

Om en betydande del av medlen i en värdepappersfond placeras i fondandelar enligt 15 §, ska informationsbroschyren och årsberättelsen för fonden innehålla uppgifter både om den högsta avgift som får tas ut för förvaltningen av fonden och om den högsta avgift som får tas ut för förvaltningen av de fonder eller fondföretag i vars fondandelar medlen placeras.

Om medel i en värdepappersfond placeras i andelar i en fond eller fondföretag som i sin tur förvaltas, direkt eller genom uppdrag, av samma fondbolag som värdepappersfonden eller av en fondförvaltare som direkt

eller indirekt har samma ledning eller ägare som värdepappersfondens fondbolag, får fondbolaget inte ta ut någon avgift för förvärv eller inlösen av andelarna i den fond eller det fondföretag som fondmedlen har placerats i.

20 §¹⁶

Ett fondbolag får inte till en värdepappersfond förvärva aktier med sådan rösträtt som gör det möjligt för fondbolaget att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett företag.

Om ett fondbolag förvaltar flera värdepappersfonder, fondföretag, *specialfonder* eller *andra alternativa investeringsfonder*, gäller bestämmelsen i första stycket det sammanlagda aktieinnehavet i fonderna och fondföretagen.

Om ett fondbolag förvaltar flera värdepappersfonder, fondföretag, gäller bestämmelsen i första stycket det sammanlagda aktieinnehavet i fonderna och fondföretagen.

**7 kap. Portföljförvaltning
avseende finansiella instrument¹⁷**

**7 kap. Portföljförvaltning
avseende finansiella instrument
och andra tjänster**

1 §¹⁸

Ett fondbolag som enligt 1 kap. 4 § har tillstånd för portföljförvaltning avseende finansiella instrument får, efter tillstånd av Finansinspektionen,

Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen,

1. ta emot fondandelar för förvaring, dock inte sådana fondandelar som ingår i en värdepappersfond, ett fondföretag eller en alternativ investeringsfond som förvaltas av fondbolaget,

1. utföra diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument,

2. ta emot medel med redovisningsskyldighet, och

2. ta emot fondandelar för förvaring, dock inte sådana fondandelar som ingår i en värdepappersfond, ett fondföretag eller en alternativ investeringsfond som förvaltas av fondbolaget,

3. lämna investeringsråd avseende sådana finansiella instrument som avses i 5 kap.

3. ta emot medel med redovisningsskyldighet,

4. lämna investeringsråd avseende finansiella instrument,

5. ta emot och vidarebefordra order i fråga om finansiella instrument, och

6. tillhandahålla annat som fondbolaget utför i anslutning till

¹⁶ Senaste lydelse 2013:563.

¹⁷ Senaste lydelse 2007:562.

¹⁸ Senaste lydelse 2017:1143.

fondverksamheten eller i anslutning till en tjänst som fondbolaget tillhandahåller enligt 1 kap. 4 a § eller denna paragraf.

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt första stycket 2 ska omedelbart avskiljas från bolagets egna tillgångar.

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt första stycket 3 ska omedelbart avskiljas från bolagets egna tillgångar.

3 §¹⁹

Ett fondbolag som *utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument ska i denna förvaltning och när det* utför tjänster enligt 1 § första stycket tillämpa 8 kap. 9–12, 14–16 och 22 §§ och 9 kap. 1, 3–6, 9, 10, 12–23 a, 25 a–29, 30 a och 40 §§, 41 § första stycket och 43 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Ett fondbolag som utför tjänster enligt 1 § första stycket *ska* tillämpa 8 kap. 9–12, 14–20 §§ och 9 kap. 1, 3–10, 12–29, 30 a och 40 §§, 41 § första stycket och 43 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

8 kap.

1 §²⁰

Två eller flera värdepappersfonder får läggas samman genom att samtliga tillgångar och skulder i en eller flera av fonderna överförs till en annan fond mot vederlag till andelsägarna i den eller de överlåtande fonderna (fusion). Vid fusionen upplöses den eller de överlåtande fonderna.

Fusion kan ske

1. mellan den övertagande värdepappersfonden på ena sidan och en eller flera överlåtande värdepappersfonder på den andra (absorption), eller

2. mellan två eller flera överlåtande värdepappersfonder genom att de bildar en ny övertagande värdepappersfond (kombination).

En värdepappersfond som avses i 4 kap. 14 a § får dock läggas samman endast med en annan sådan värdepappersfond.

17 §²¹

En värdepappersfond får läggas samman med ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG (gränsöverskridande fusion).

En värdepappersfond som avses i 4 kap. 14 a § får dock läggas samman med ett fondföretag som i sitt

¹⁹ Senaste lydelse 2021:969.

²⁰ Senaste lydelse 2011:882.

²¹ Senaste lydelse 2011:882.

hemland har sådant tillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG, endast om det fondföretaget är öppet enbart för sådana investerare som avses i 4 kap. 14 a §.

12 kap.

1 a §²²

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i ett fondbolags styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om fondbolaget

1. har fått tillstånd att driva fondverksamhet genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt,

2. tillhandahåller diskretionär portföljförvaltning i strid med 1 kap. 4 §, 2. tillhandahåller diskretionär portföljförvaltning i strid med 7 kap. 1 § första stycket 1,

3. påbörjar marknadsföring av en av bolaget förvaltd värdepappersfond i ett annat land inom EES innan en underrättelse om detta gjorts hos Finansinspektionen i enlighet med 2 kap. 15 c §,

4. inte uppfyller grundläggande krav på organisation och drift av verksamheten enligt 2 kap. 17 § första stycket 1 eller 2 eller tredje stycket eller 17 f § eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 11 avseende dessa bestämmelser,

5. åsidosätter sina skyldigheter eller på annat sätt överträder det som anges om uppdragsavtal i någon av 4 kap. 4–6 §§ eller 7 § första stycket, 5. åsidosätter sina skyldigheter eller på annat sätt överträder det som anges om uppdragsavtal i 2 a kap.,

6. påbörjar förvaltning och marknadsföring av en värdepappersfond utan att fondbestämmelserna godkänts enligt 4 kap. 9 §,

7. vid upprepade tillfällen låter bli att upprätta eller tillhandahålla informationsbroschyr, faktablad, årsberättelse och halvårsberättelse i enlighet med 4 kap. 15–21 §§,

8. vid upprepade tillfällen placerar medel i en värdepappersfond i strid med det som anges i någon av 5 kap. 1, 3–22, 24 eller 25 §§ eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 21, 22, 24 och 25 avseende dessa bestämmelser,

9. inte uppfyller kraven på hantering av risker i 5 kap. 2 § första eller andra stycket eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 23 avseende dessa bestämmelser,

10. i strid med 11 kap. 5 § första stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla sådana förvärv och avyttringar som avses där,

11. i strid med 11 kap. 5 § tredje stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier i bolaget samt storleken på innehavet,

12. har befunnits ansvarigt för en allvarlig, upprepad eller systematisk överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och

finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen, eller

13. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av artiklarna 5–10, 11.1–11.10, 12–14, 16.1, 16.2, 17, 18.1, 18.2, 19.1, 19.3, 19.4, 23–25, 26.1–26.8, 27, 28.1–28.8, 29, 30.1–30.4, 31.12 eller 45 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2554.

Om en sådan person som anges i första stycket omfattas av tillstånds- eller underrättelseskyldighet enligt 11 kap. 1 eller 4 § för förvärv eller avyttring av aktier i bolaget, ska första stycket 10 och 11 inte gälla för den personen i fråga om dessa aktier.

Ett ingripande enligt första stycket får ske bara om bolagets överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, eller, för upprepade allvarliga överträdelser, permanent inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i ett fondbolag, eller ersättare för någon av dem, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

4 §²³

Finansinspektionen ska återkalla ett fondbolags tillstånd om bolaget

1. har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet, eller

4. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 och 4 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

Om ett fondbolags tillstånd ska återkallas på grund av sådana omständigheter som avses i första stycket 3 eller 4, får Finansinspektionen, innan tillståndet återkallas, först pröva om det finns skäl att ingripa mot fondbolaget enligt detta kapitel och, om det finns sådana skäl, besluta om ett ingripande.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 och 4 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

6 a §

Om en behörig myndighet i ett land inom EES, där ett fondbolag bedriver verksamhet, begär att Finansinspektionen ska vidta åtgärder mot fondbolaget och Finans-

²³ Senaste lydelse 2008:282.

inspektionen inte samtycker till begäran, ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten samt ange varför inspektionen inte samtycker.

Finansinspektionen ska även underrätta Europeiska systemrisknämnden, om nämnden har underrättats om begäran av den behöriga myndigheten.

Om Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten med anledning av underrättelsen i första stycket avger ett yttrande som Finansinspektionen inte samtycker till att följa ska Finansinspektionen på nytt underrätta den myndigheten och den behöriga myndigheten samt ange varför inspektionen inte samtycker.

17 b §

Finansinspektionen får begära att en behörig myndighet i ett land där ett fondföretag som bedriver verksamhet i Sverige hör hemma, vidtar åtgärder gentemot det fondföretaget.

Finansinspektionen ska underrätta Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om en sådan begäran som avses i första stycket. Om det finns potentiella risker för det finansiella systemets stabilitet och integritet, ska även Europeiska systemrisknämnden underrättas.

13 kap.

1 §²⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka åtgärder ett fondbolag ska vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 1 kap. 4 § eller 7 kap. 1 §,

1. vilka åtgärder ett fondbolag ska vidta om det tar emot medel med redovisningsskyldighet enligt 7 kap. 1 §,

2. hur ett förvaltningsbolag eller fondföretag ska tillhandahålla information om de uppgifter som avses i 1 kap. 6 c § första stycket och 8 § första stycket,

3. på vilket språk ett förvaltningsbolag eller fondföretag ska tillhandahålla funktionerna i 1 kap. 6 c § första stycket och 8 § första stycket,

4. på vilket språk ett fondföretag ska tillhandahålla information enligt 1 kap. 9 § första stycket 1 och 2 och 9 a § första stycket,

5. hur ett fondföretag ska offentliggöra avsikten att upphöra med marknadsföringen av andelar i företaget enligt 1 kap. 9 § första stycket 2,

6. hur medel för distanskommunikation får användas när ett fondföretag som har upphört med marknadsföring i Sverige av andelar i företaget ska tillhandahålla kvarvarande andelsägare här i landet information enligt 1 kap. 9 a § första stycket,

7. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 2 kap. 4 §,

8. vilka poster som får räknas in i egna medel enligt 2 kap. 8–10 §§,

9. på vilket språk underrättelsen enligt 2 kap. 15 c § första stycket ska skrivas,

10. hur fondbolaget ska offentliggöra handlingarna enligt 2 kap. 15 c § fjärde stycket,

11. vad ett fondbolag ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 2 kap. 17, 17 c och 17 f §§,

12. vilka åtgärder ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av 2 kap. 17 g §,

13. hur uppgifter enligt 2 kap. 20 § första stycket ska lämnas,

14. vilken information som ska lämnas i underrättelsen till andelsägare enligt 4 kap. 9 a § och på vilket sätt underrättelsen ska lämnas,

15. villkor som en andelsklass får vara förenad med enligt 4 kap. 10 § andra stycket 2 och under vilka förutsättningar en andelsklass får vara förenad med ett visst villkor,

16. utformningen och tillämpningen av metoder för justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b § och vilka krav som ska uppfyllas när ett justerat fondandelsvärde beräknas och används,

17. tillhandahållande av informationsbroschyr och faktablad enligt 4 kap. 20 §,

18. på vilket språk informationen enligt 4 kap. 20 § ska tillhandahållas,

19. hur volatiliteten i skillnaden mellan fondens avkastning och jämförelseindexets avkastning enligt 4 kap. 26 § ska beräknas,

20. hur informationen enligt 4 kap. 28 § ska presenteras,

21. kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en värdepappersfond får placeras i enligt 5 kap. 1 § andra stycket första meningen,

22. vilka tekniker och instrument ett fondbolag får använda enligt 5 kap. 1 § tredje stycket samt villkor och gränser för sådan användning,

23. det system för riskhantering ett fondbolag ska ha enligt 5 kap. 2 § första och andra styckena,

23 a. utformningen och tillämpningen av de likviditetshanteringsverktyg som avses i 5 kap. 2 a–2 c §§,

24. kriterier för indexfonder enligt 5 kap. 7 §,
25. beräkning av exponeringar enligt 5 kap. 13 och 14 §§,
26. på vilket sätt underrättelsen till andelsägarna enligt 5 a kap. 7 § ska lämnas,
27. vilka fel och försummelser som ska rapporteras enligt 5 a kap. 18 §,
28. förutsättningar för överföring av finansiella instrument och förvaltning enligt 5 a kap. 37 och 46 §§,
29. vilka åtgärder ett fondbolag ska vidta för att uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i 7 kap. 3 §,
30. vad informationen enligt 8 kap. 8 § ska innehålla, hur den ska utformas, på vilket sätt den ska tillhandahållas och vad som ska bifogas informationen,
31. på vilket språk de handlingar som ska lämnas tillsammans med ansökan enligt 8 kap. 19 § ska upprättas,
32. vilka upplysningar fondbolag, förvaltningsbolag, fondföretag samt förvaringsinstitut ska lämna till Finansinspektionen enligt 10 kap. 2 § första stycket och när upplysningarna ska lämnas, och
33. sådana avgifter som avses i 10 kap. 11 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 16 april 2026.
 2. Ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag ska för varje värdepappersfond som det förvaltar efter ikraftträdandet och senast den 16 oktober 2026 ansöka om godkännande av ändring av fondbestämmelserna med anledning av de likviditetshanteringsverktyg som har angetts enligt 5 kap. 2 a § första stycket. Finansinspektionen ska fatta beslut med anledning av en ansökan som innefattar angivande av sådana verktyg senast sex månader från det att en fullständig ansökan har lämnats in. Denna tidsfrist gäller dock endast första gången då fondbolaget eller förvaltningsbolaget ansöker om godkännande av ändring av fondbestämmelser med anledning av bestämmelserna i 5 kap. 2 a § första stycket. Om ansökan avslås får Finansinspektionen ge fondbolaget tillfälle att ge in en ny ansökan inom skälig tid. Om en värdepappersfond omfattas av ett tillstånd av Finansinspektionen att tillämpa ett justerat fondandelsvärde enligt 4 kap. 10 b §, ska den paragrafen fortsätta att tillämpas på fondbestämmelserna till dess att Finansinspektionen har prövat ansökan slutligt.
 3. En ändring av fondbestämmelserna enligt punkten 2 ska tillkännages genom information på fondbolagets webbplats samt genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Ett sådant tillkännagivande ska anses vara en sådan underrättelse som avses i 4 kap. 9 a § andra stycket och 9 b §.
 4. En redogörelse för de system för tillämpningen av likviditetshanteringsverktygen som fondbolaget har utformat enligt 5 kap. 2 § tredje stycket och som ska ges in till Finansinspektionen enligt 5 kap. 2 § fjärde stycket andra meningen ska för första gången ges in till inspektionen senast den 16 oktober 2026.
 5. Ett fondbolag som vid ikraftträdandet av denna lag har tillstånd att ta emot medel med redovisningsskyldighet enligt 1 kap. 4 § första stycket 2 ska i stället anses ha tillstånd för detta enligt 7 kap. 1 § första stycket 3.

6. Bestämmelsen i 2 kap. 1 § 5 ska börja tillämpas den 16 oktober 2026 på ett fondbolag som vid ikraftträdande av denna lag har tillstånd för att driva fondverksamhet. Prop. 2025/26:296
Bilaga 2

7. Äldre bestämmelser gäller för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Bokföringsnämnden, Ekobrottsmyndigheten, Euroclear Sweden AB, FAR, Finansförbundet, Finansinspektionen, Fjärde AP-fonden, Fondbolagens förening, Fondtorgsnämnden, Förvaltningsrätten i Stockholm, Integritetsskyddsmyndigheten, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Konkursverket, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Kärnavfallsfonden, Nasdaq Stockholm AB, Pensionsmyndigheten, Regelrådet, Revisorsinspektionen, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksgäldskontoret, Sjunde AP-fonden, Skatteverket, Sparbankernas Riksförbund, Statistiska centralbyrån, Stockholms universitet (juridiska fakulteten), Svensk Försäkring, Svensk Värdepappersmarknad, Svenska Bankföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges riksbank, Swedish FinTech Association, Swedish Private Equity & Venture Capital Association, Tredje AP-fonden, Uppsala universitet (juridiska fakulteten).

Därutöver har yttrande inkommit från Realjuridik i Sverige AB.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter. Finansbolagens förening, Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Nordic Growth Market NGM AB, Näringslivets Regelnämnd NNR, Spotlight Group AB, Sveriges Finansanalytikers Förening, Sveriges konsumenter.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ dels att 1 kap. 1 § och 4 kap. 8, 9 a och 10 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 14 a §, och närmast före 4 kap. 14 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:186 Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

I denna lag betyder

1. alternativ investeringsfond: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

3. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 l i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

9. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2026:000.

10. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 9 a,

11. fondverksamhet: förvaltning av en värdepappersfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: koncern enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappersfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. matarfond: en värdepappersfond vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

18. matarfondföretag: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

19. mottagarfond: en värdepappersfond som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

20. mottagarfondföretag: ett fondföretag som

a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

c) inte är ett matarfondföretag, och

d) inte placerar medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,

21. reglerad marknad och MTF-plattform: detsamma som i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

22. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 28 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

24. startkapital: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämföras att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte väsentligt avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

Med kapitaltillskott från allmänheten enligt första stycket 25 jämföras kapitaltillskott till en sådan värdepappersfond som avses i 4 kap. 14 a §.

4 kap.

8 §³

För varje värdepappersfond ska det finnas fondbestämmelser som upprättas av fondbolaget.

Fondbestämmelserna ska ange

1. namnet på fonden, fondbolaget och förvaringsinstitutet,

2. grunderna för fondens placeringsinriktning och för placeringen av fondmedlen, med särskild upplysning om huruvida medel ska placeras i sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 §,

3. vilka andelsklasser som ska finnas och vilka villkor som är förenade med dem,

4. om utdelning ska ske och, i så fall, grunderna och sättet för utdelning,

5. grunderna för beräkning av fondens och fondandelarnas värde, inklusive de värderingsprinciper som används vid värderingen av onoterade tillgångar och sådana derivatinstrument som anges i 5 kap. 12 § andra stycket,

6. grunderna för beräkning av försäljnings- och inlösenpris för fondandelarna,

7. de likviditetshanteringsverktyg som fondbolaget tillämpar för fonden och under vilka omständigheter verktygen får användas,

8. var och hur försäljning och inlösen av fondandelarna ska ske, när fonden är öppen för inlösen, och i förekommande fall vilken uppsägningstid som gäller,

9. grunderna för beräkning av fondbolagets och förvaringsinstitutets ersättning från fonden,

³ Senaste lydelse 2026:000.

10. fondbolagets avgifter för försäljning, förvaltning och inlösen av andelar,

11. hur pantsättning av fondandelar ska gå till,

12. fondens räkenskapsår,

13. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras, *samt*

14. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages.

13. när och var försäljnings- och inlösenpriset för fondandelarna samt fondens halvårsredogörelse och årsberättelse ska offentliggöras,

14. var ändringar av fondbestämmelserna ska tillkännages, *och*

15. om fonden enbart ska vara öppen för sådana juridiska personer som anges i 14 a §, och i förekommande fall vilka av dem.

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska *det* dessutom anges de emittenter eller garanter som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

För fonder där fondmedlen placeras enligt bestämmelserna i 5 kap. 8 §, ska dessutom anges de emittenter eller garanter som gett ut eller garanterat sådana skuldförbindelser som fondmedlen till mer än 35 procent av fondens värde avses att placeras i.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §⁴

Vid godkännande av fondbestämmelser eller ändringar i dem får Finansinspektionen besluta att fondbestämmelserna inte får tillämpas förrän en viss tid förflutit efter beslutet om godkännande.

Vid godkännande av ändringar i fondbestämmelserna får Finansinspektionen besluta att berörda fondandelsägare ska underrättas om ändringarna. En sådan underrättelse ska innehålla lämplig information om syftet med ändringarna och vilka konsekvenser de kan få för andelsägarna. I förekommande fall ska underrättelsen även innehålla information om rätten till inlösen enligt 9 b §.

Om en ändring i fondbestämmelserna innebär att fonden upphör att vara en sådan fond som avses i 14 a § ska de nya fondbestämmelserna tillämpas från och med den 1 januari kalenderåret närmast efter det att Finansinspektionen godkände ändringen i fondbestämmelserna.

10 §⁵

Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för

a) utdelning,

b) avgifter,

c) lägsta teckningsbelopp,

d) distribution av andelar,

e) valutasäkring,

f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses, och f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses,

g) undantag från kravet på att andelarna ska lösas in på andelsägarens begäran om andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och

h) skatterättslig status och administration av skatt, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 14.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen. Om fondbolaget tillämpar likviditetshanteringsverktyg enligt 5 kap. 2 a § första stycket 4 eller 5 ska värdet av en fondandel justeras enligt de bestämmelserna.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och åtminstone när fonden är öppen för inlösen beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Värdepappersfonder för vissa institutionella investerare

14 a §

Om det anges i fondbestämmelserna får en värdepappersfond vara öppen enbart för investerare som tillhör

⁵ Senaste lydelse 2026:000.

en eller flera av följande kategorier:

1. staten, kommuner, regioner och kommunalförbund,

2. utländska stater och utländska offentliga organ,

3. livförsäkringsföretag som bedriver verksamhet enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) och utländska företag som i sitt hemland bedriver motsvarande verksamhet,

4. tjänstepensionsföretag som bedriver verksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag och utländska företag som i sitt hemland bedriver motsvarande verksamhet,

5. utländska tjänstepensionsinstitut som har rätt att bedriva verksamhet i Sverige enligt lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, eller

6. pensionsstiftelser som bedriver verksamhet enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. och utländska stiftelser som bedriver motsvarande verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Prop. 2025/26:296
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att det i inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 3 a § och 44 kap. 22 f §, och närmast före 2 kap. 3 a § och 44 kap. 22 f § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Värdepappersfonder för vissa institutionella investerare

3 a §

Bestämmelserna om värdepappersfonder ska inte tillämpas på en sådan värdepappersfond för vissa institutionella investerare som avses i 4 kap. 14 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

44 kap.

Anskaffningsutgift för andelar i vissa värdepappersfonder

22 f §

Anskaffningsutgiften för andelar i en värdepappersfond som upphör att vara en värdepappersfond för vissa institutionella investerare ska anses vara summan av de omkostnadsbelopp som andelsägaren hade för var och en av tillgångarna i fonden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-06-04

Närvarande: F.d. justitieråden Mahmut Baran och Helena Jäderblom samt justitierådet Christine Lager

Skattetransparenta värdepappersfonder för institutionella investerare

Enligt en lagrådsremiss den 13 maj 2026 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättsakkunniga Felix Holmgren och Jennie Åsberg.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Allmänt

Inkomstbeskattning

En värdepappersfond som är bildad enligt svensk fondlagstiftning är inte en juridisk person men behandlas inkomstskattemässigt som en sådan.

I korthet sker beskattningen enligt följande. En värdepappersfond är inte skattskyldig på avkastningen av och kapitalvinster på tillgångar som ingår i fonden. I stället ska fondens andelsägare ta upp en schablonintäkt till beskattning. Hos andelsägaren utgör en andel i en fond en delägarrätt vid kapitalvinstbeskattningen. Det innebär att reglerna om kapitalvinstbeskattning på delägarrätter gäller vid avyttring av fondandelar. Även utdelningar på andelar i värdepappersfonder är skattepliktiga hos andelsägarna.

Begränsat skattskyldiga som inte bedriver verksamhet från fast driftställe i Sverige är inte skattskyldiga för kapitalvinster på grund av försäljning av andelar i värdepappersfonder. De beskattas inte heller enligt reglerna om schablonbeskattning.

Ny särskild fondform

I lagrådsremissen föreslås bestämmelser som gör det möjligt att bilda skattetransparenta värdepappersfonder. Dessa ska vara tillgängliga för svenska offentligrättsliga organ som är helt undantagna från beskattning och för vissa svenska privaträttsliga institutionella investerare som är helt eller delvis undantagna från inkomstbeskattning. Motsvarande utländska organ och privaträttsliga institutionella investerare ska få samma möjlighet.

Den nya skattetransparenta fondstrukturen ska vara en särskild form av värdepappersfond med en avgränsad krets av investerare och regleras i en ny paragraf, 4 kap. 14 a § lagen om värdepappersfonder. I paragrafen räknas upp de kategorier av investerare som får vara andelsägare i en sådan fond. En värdepappersfond som avses i paragrafen får avgränsas till att vara öppen för en eller flera av de kategorier som anges där. Av fondbestämmelserna ska framgå att fonden är öppen för enbart en eller flera av de uppräknade kategorierna av investerare.

I lagrådsremissen görs bedömningen att det inte finns grund för att förbjuda fusioner mellan fonder som omfattas av reglerna om fusion i UCITS-direktivet om fonderna inte riktar sig till samma begränsade krets av investerare. Det ska vidare vara tillåtet att genom ändring av fondbestämmelserna ombilda en skattetransparent fond till en vanlig värdepappersfond.

Om en ändring i fondbestämmelserna innebär att fonden upphör att vara en skattetransparent fond, ska de nya fondbestämmelserna tillämpas från och med den 1 januari kalenderåret efter det att Finansinspektionen godkände ändringen i fondbestämmelserna.

Den skatterättsliga regleringen ska ske genom införande av två nya paragrafer i inkomstskattelagen. I den ena paragrafen, 2 kap. 3 a §, undantas den särskilda fondformen från huvudregeln om att en värdepappersfond behandlas som en juridisk person vid inkomstbeskattningen. Den andra paragrafen, 44 kap. 22 f §, reglerar beräkningen av anskaffningsutgiften för en fondandel när värdepappersfonden övergår från att vara en skattetransparent fond till att bli en vanlig värdepappersfond, dvs. till att bli en fond som i inkomstskattehänseende behandlas som en juridisk person.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

4 kap. 10 §

I paragrafen finns bestämmelser om fondandelar, fondandelsvärde och andelsklasser.

Av andra stycket 1 h, som är ny, följer att fondandelsägarnas skatterättsliga status och administrationen av skatt får skilja sig mellan olika andelsklasser i en fond.

Ordalydelsen av bestämmelsen innebär att villkoret kan användas av alla fonder, dvs. även sådana fonder som inte är bildade i enlighet med 4 kap. 14 a §.

Bestämmelsen ger intryck av att det i en och samma värdepappersfond får finnas både en andelsklass som är skattetransparent och en andelsklass som inte är det. Vid föredragningen har upplysts att det inte är avsikten. Enligt Lagrådet bör detta förtydligas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

2 kap. 3 a §

Paragrafen innebär ett undantag från huvudregeln att en värdepappersfond behandlas som en juridisk person vid inkomstbeskattningen.

Av bestämmelsen följer, vilket också anges i författningskommentaren, att en sådan fond inte är ett skattesubjekt utan skattemässigt transparent. Fondens andelsägare blir därför skattskyldiga för varje transaktion som görs med tillgångarna i fonden i förhållande till deras andel, på ett liknande sätt som för delägare i ett enkelt bolag. En andelsägare blir alltså i skattehänseende ägare till en ideell andel i varje tillgång som ingår i fonden.

När det gäller utländska andelsägare i en skattetransparent fond aktualiseras frågan om det genom fondbolagets verksamhet, dvs. fondbolagets skyldighet att handla för fondens räkning, kan uppkomma fasta driftställen här i landet.

Av 2 kap. 29 § tredje stycket inkomstskattelagen följer att ett fast driftställe uppkommer om den som är representant för en näringsverksamhet här i landet är en beroende representant. Ett fast driftställe uppkommer däremot inte om representanten är att betrakta som en oberoende representant enligt fjärde stycket samma paragraf. Frågan är således om ett fondbolag är att betrakta som en beroende eller en oberoende representant i förhållande till utländska andelsägare i en skattetransparent fond som fondbolaget förvaltar.

Frågeställningen har inte berörts i lagrådsremissen. Denna fråga bör enligt Lagrådet belysas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

44 kap. 22 f §

Beräkning av anskaffningsutgift

Paragrafen reglerar beräkningen av anskaffningsutgiften på andelar i en värdepappersfond som har övergått från att vara en skattetransparent fond till en fond som skattemässigt anses vara en juridisk person.

Av bestämmelsen följer att andelsägarens anskaffningsutgift för en andel i en fond som har varit en skattetransparent fond beräknas till summan av andelsägarens omkostnadsbelopp för tillgångarna i fonden vid tidpunkten för övergången till en vanlig värdepappersfond.

Bestämmelsen ger inte upphov till några problem när det gäller tillgångsslagen värdepapper, fordringsrätter och utländsk valuta. Sådana tillgångar har nämligen ett omkostnadsbelopp vid inkomstbeskattningen.

I en värdepappersfond ingår emellertid i regel även likvida medel i form av svensk valuta. Pengar i svensk valuta saknar skattemässigt

omkostnadsbelopp. Bestämmelsens ordalydelse täcker således inte svenska pengar. Det skulle medföra att avkastning på tillgångar som redan har beskattats men som ännu inte har tagits ur fonden blir föremål för beskattning en gång till när de tas ut ur fonden som utdelning eller när andelen säljs efter karaktärsbytet, dvs. medföra en merbeskattning som inte kan vara avsedd.

Huruvida likvida medel i svensk valuta ska vara en del av anskaffningsutgiften har betydelse för andelsägare som bedriver blandad verksamhet, såsom svenska livförsäkringsföretag. Detta är en fråga som inte bör bortses från. Lagrådet anser därför att det bör anges i lagtexten att en andelsägares anskaffningsutgift för fondandelen ska höjas med ett belopp som motsvarar likvida medel i svensk valuta som belöper på andelen.

Kan övergången medföra skattekonsekvenser?

I författningskommentaren konstateras att övergången från att vara en skattetransparent fond till att bli en vanlig fond inte medför att en skattepliktig avyttring ska anses ha skett. Slutsatsen enligt lagrådsremissen är alltså att själva övergången inte utlöser någon beskattning hos andelsägare.

I lagrådsremissen förs dock inget resonemang om varför en övergång medför att en avyttring i skattehänseende inte ska anses ha skett. Remissen innehåller inte heller någon analys om en övergång av nu aktuellt slag kan utlösa beskattning enligt någon annan bestämmelse.

Det kan inledningsvis noteras att de skattemässiga konsekvenserna av ett karaktärsbyte av en fond beror på andelsägarens skattestatus. Några skattekonsekvenser aktualiseras inte för andelsägare som helt är befriade från skattskyldighet, t.ex. för offentlighetsorgan. Inte heller aktualiseras några konsekvenser hos ett privaträttsligt subjekt som har en verksamhet som helt beskattas schablonmässigt enligt lagen om avkastningsskatt, t.ex. en pensionsstiftelse.

En privat institutionell investerare, t.ex. ett livförsäkringsföretag, kan däremot ha en blandad verksamhet, dvs. både verksamhet som beskattas schablonmässigt enligt lagen om avkastningsskatt och sådan näringsverksamhet som beskattas enligt inkomstskattelagen.

Bestämmelser om beskattning vid uttag av en tillgång eller en tjänst ur näringsverksamhet finns i 22 kap. inkomstskattelagen. Frågan är om uttagsbeskattning enligt bestämmelserna i det kapitlet utlöses hos fondandelsägare som delvis beskattas enligt inkomstskattelagen på grund av att fonden övergår från att vara skattetransparent till att vara en vanlig värdepappersfond, dvs. en fond som vid inkomstbeskattningen behandlas som en juridisk person.

Vad som avses med uttag framgår av 22 kap. 2–6 §§. Som uttag enligt 3 § första meningen anses att den skattskyldige överlåter en tillgång utan ersättning eller mot ersättning som understiger marknadsvärdet utan att detta är affärsmässigt motiverat. Uttag av en tillgång ska enligt 7 § första stycket behandlas som om tillgången avyttrats mot ersättning som motsvarar marknadsvärdet.

Vid inkomstbeskattningen behandlas en värdepappersfond som en juridisk person. Förvärv och avyttring av tillgångar som görs för fondens räkning anses därför ha gjorts av fonden. En transaktion mellan en andelsägare och värdepappersfonden utlöser således inkomstbeskattning hos överlåtaren om överlåtelsen inte omfattas av ett uttryckligt undantag.

När det gäller en fusion mellan två värdepappersfonder har det ansetts att andelsägarna har tagit ut tillgångarna ur den överlåtande fonden och därefter satt in tillgångarna i den övertagande fonden. Utan ett uttryckligt undantag från beskattning har reglerna om uttagsbeskattning därför ansetts bli tillämpliga vid en fusion mellan två fonder enligt de regler som tidigare gällde för beskattningen av värdepappersfonder, dvs. enligt de regler som gällde när fonderna inte helt var undantagna från beskattning (se prop. 2010/11:131 s. 22).

Ett karaktärsbyte av en fond, vare sig genom fusion eller på annat sätt, kan alltså innebära att en andelsägare anses ha satt in egna tillgångar i fonden genom karaktärsbytet. Det skulle i så fall innebära att andelsägaren har gjort ett uttag i sin näringsverksamhet i den mening som avses i 22 kap. 3 § första meningen inkomstskattelagen. Övergången torde då utlösa uttagsbeskattning hos andelsägaren om undantag från uttagsbeskattning enligt bestämmelserna om underprisöverlåtelser i 23 kap. inte är tillämpligt.

I 23 kap. inkomstskattelagen regleras under vilka förutsättningar uttagsbeskattning kan underlåtas när en tillgång som ingår i näringsverksamheten överläts till underpris. En värdepappersfond kan inte hänföras till någon av de i 23 kap. 4 § uppräknade subjekten som omfattas av uttrycket företag i kapitlet (jfr 23 kap. 14 §). En värdepappersfond kan därmed inte vara part i en överlåtelse som är undantagen från uttagsbeskattning enligt bestämmelserna i 23 kap. inkomstskattelagen.

Det anförda innebär att ett karaktärbyte av en värdepappersfond av nu aktuellt slag (från att ha varit skattetransparent till att bli behandlad som juridisk person vid inkomstbeskattningen) kan komma att utlösa uttagsbeskattning hos en privat institutionell investerare som bedriver blandad verksamhet, dvs. bedriver verksamhet som delvis beskattas enligt inkomstskattelagen.

Om syftet är att uttagsbeskattning inte ska utlösas förordar Lagrådet att det införs ett uttryckligt undantag från uttagsbeskattning när en skattetransparent fond byter karaktär till en juridisk person.

Enligt bedömningen i lagrådsremissen behövs inga lagändringar i kupongskattelagen för att kupongskatt inte ska utgå på utdelning på en andel i en skattetransparent värdepappersfond.

Bestämmelser om källskatt på utdelningar finns i kupongskattelagen (1970:624). Av 1 § följer att kupongskatt ska betalas för utdelning på aktie i svenskt aktiebolag. Vad som i lagen sägs om aktie i svenskt aktiebolag gäller, enligt andra stycket, andel i svensk värdepappersfond.

I 4 § anges att skattskyldighet föreligger för en utländsk juridisk person om denne är utdelningsberättigad och utdelningen inte är hänförlig till inkomst av näringsverksamhet som bedrivits från fast driftställe här i riket. Med utdelningsberättigad avses den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället (2 §).

En utländsk juridisk person, t.ex. ett utländskt livförsäkringsföretag, kan således vara utdelningsberättigad enligt kupongskattelagen. Ett sådant företag beskattas idag enligt kupongskattelagen för utdelning på en aktie i ett svenskt aktiebolag men också för utdelning på en andel i en svensk värdepappersfond, om den mottagna utdelningen i båda fallen inte är hänförlig till ett fast driftställe i Sverige.

Systematiken i kupongskattelagen innebär att en utländsk juridisk person som erhåller utdelning på en svensk aktie genom en andel i en svensk värdepappersfond beskattas för utdelningen på andelen i värdepappersfonden, och inte för utdelningen på aktien som ingår i fonden. Se även HFD 2020 ref. 31 punkterna 22–23 där det slås fast att en kontraktsrättslig värdepappersfond bildad i enlighet med UCITS-direktivet anses vara utdelningsberättigad.

Med svensk värdepappersfond avses, enligt kupongskattelagen, en värdepappersfond enligt lagen om värdepappersfonder, dvs. enligt den näringsrättsliga definitionen. Det finns ingen bestämmelse i kupongskattelagen som särskilt anger att uttrycket svensk värdepappersfond har den innebörd som uttrycket har vid inkomstbeskattningen eller att termer och uttryck som används i den lagen har samma innebörd som i inkomstskattelagen. Hur en värdepappersfond behandlas vid inkomstbeskattningen torde således sakna betydelse vid tillämpningen av bestämmelserna om vem som är utdelningsberättigad enligt kupongskattelagen.

Av det anförda följer att det förhållandet att en värdepappersfond vid inkomstbeskattningen är skattetransparent inte innebär att det ska bortses från andelen i fonden när det bedöms hur utdelning på en aktie som ingår i fonden ska behandlas enligt kupongskattelagen, dvs. om utdelningen ska anses ha tagits emot av fonden eller andelsägaren.

Lagrådet förordar att det övervägs ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet om det finns behov av en reglering som innebär att

Prop. 2025/26:296 utdelning på en andel i en fond som är bildad i enlighet med 4 kap. 14 a §
Bilaga 5 lagen om värdepappersfonder utesluts från tillämpningsområdet för
kupongskattelagen. Detta torde kunna uppnås genom en justering av
bestämmelsen i 1 § andra stycket kupongskattelagen som likställer en
andel i en svensk värdepappersfond med en aktie i ett svenskt aktiebolag.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 juni 2026

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, Wykman, Bohlin, Rosencrantz, Dousa, Larsson, Britz, Lann

Föredragande: statsrådet Wykman

Regeringen beslutar proposition Skattetransparenta värdepappersfonder för institutionella investerare